

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

**ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

İLETİŞİM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

(I VE II. KADEMELER)

**TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ
2025**

İÇİNDEKİLER

1. İLETİŞİM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	4
1.1. İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın Temel Yaklaşımı ve Özel Amaçları	4
1.2. İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın Uygulanmasına İlişkin Esaslar	5
1.2.1. Alan Becerileri, Kavramsal Beceriler ve Eğilimler	6
1.2.2. Programlar Arası Bileşenler	6
1.2.3. Disiplinler Arası ve Beceriler Arası İlişkiler	7
1.2.4. Öğrenme Çıktıları	7
1.2.5. İçerik Çerçevesi	7
1.2.6. Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)	8
1.2.7. Öğrenme-Öğretme Yaşantıları	8
1.2.8. Farklılaştırma	9
1.3. İletişim Becerileri Dersi Tema, Öğrenme Çıktıları ve Süre Tablosu	10
1.5. İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın Yapısı	12
2. İLETİŞİM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA YER ALAN TEMALAR	14
1. TEMA İLETİŞİME BAŞLIYORUM	14
2. TEMA: DÜNYAYI ANLIYORUM, ANLAMLANDIRIYORUM	20
3. TEMA: BEN KİMİM?	24
4. TEMA: OYUN OYNUYORUM	29
5. TEMA: BİRLİKTE KONUŞALIM	35
EK 1: İLETİŞİM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRENME ÇIKTILARI LİSTESİ	40
EK 2: ÖRNEK ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ARAÇLARI	41
AYRINTILI GÖZLEM FORMU	41
GELİŞMİŞ KONTROL LİSTESİ	42
KAYIT FORMU	43
OYUN BECERİLERİ DERECELENDİRME ÖLÇEĞİ	44
PERFORMANS DEĞERLENDİRME FORMU	45
PERFORMANSA DAYALI DEĞERLENDİRME FORMU	45

1. İLETİŞİM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1.1. İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın Temel Yaklaşımı ve Özel Amaçları

Türk eğitim sistemi, bireylerin tüm yönleriyle gelişimini amaçlar ve bütüncül bir eğitim yaklaşımını temel alır. Bu hedef ve yaklaşımla geliştirilen Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde (TYMM) alan becerileri, kavramsal beceriler, eğilimler, sosyal duygusal öğrenme becerileri, Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi ve sistem düşüncesi bağlamında okuryazarlık becerileri bir bütün olarak ele alınmış ve öğrencilerin çok yönlü gelişimini etkili bir şekilde desteklemek amaçlanmıştır.

İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı; I ve II. kademedeki öğrencilerin olgu, olay ve bilgileri bütüncül biçimde fark edebilmeleri, kendilerini ve başkalarını anlamlandırmaları amacıyla disiplinler arası bir yaklaşımla oluşturulmuştur. Program içeriği; Türkçe, matematik, hayat bilgisi ve günlük yaşam becerileri, görsel sanatlar, din kültürü ve ahlak bilgisi, beden eğitimi, oyun ve spor, müzik gibi disiplinlerden yararlanılarak yapılandırılmıştır. İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı'nda öğrenme çıktıları temel becerilere dayalı olarak oluşturulurken eğilimler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, sistem düşüncesi bağlamında okuryazarlık becerileri de öğrenme-öğretme sürecinin dinamik bir yapıda ilerlemesini sağlamak ve aynı zamanda bu sürecin örtük hedeflerini belirtmektedir.

Bilginin hızla yenilenip dönüştüğü günümüzde bireylerin ve toplumların geleceği, yalnızca bilgiye ulaşma değil aynı zamanda bilgiyi etkili biçimde kullanma ve üretme becerilerine de bağlıdır. Günümüzün değişen sosyal ve kültürel dinamikleri, bireylerin iletişim yoluyla kendilerini ve çevrelerini anlamlandırma arayışını daha da önemli hâle getirmiştir. Bu bağlamda iletişim becerilerine yönelik öğretim, bireyin yaşamın farklı alanlarında anlamlı, işlevsel ve karşılıklı etkileşime dayalı ilişkiler kurabilmesi için temel bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır. İletişim becerileri eğitimi; bireyin söz öncesi iletişim becerilerinden başlayarak kendini ve çevresini tanıma, oyun oynama, sohbet etme gibi sosyal etkileşim davranışlarını kazanmasını hedefler. Bu süreçte bireyin bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişim özellikleri dikkate alınarak uygun yöntem ve araçlara yer verilmektedir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, çağın gereklerini göz önünde bulundurarak öğrencilerin zihinsel, duygusal, sosyal, fiziksel ve ahlaki açıdan çok yönlü gelişimini destekleyen bütüncül bir eğitim yaklaşımı sunmaktadır. TYMM kapsamında orta-ağır zihinsel yetersizliği ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilere yönelik hazırlanan iletişim becerileri programında, bireyin kişilik yapısını ve iletişimini etkileyen çok boyutlu değişkenler dikkate alınmakta; öğrencilerin hem bireysel gelişimlerine hem de toplumsal yaşama katılımlarına katkı sağlayacak becerilerin kazandırılması amaçlanmaktadır.

Program ile söz öncesi iletişim becerilerini kullanabilen, sözcük bilgisi bakımından gelişim gösterebilen, kendini tanıyan, bağlama uygun oyun oynayabilen ve etkileşimli sohbet edebilen bireylerin yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Bu yaklaşımın sistematik yapısı, İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın temalarının belirlenmesinden öğrenme çıktılarının oluşturulmasına, öğrenme-öğretme süreçlerinin tasarlanmasından ölçme ve değerlendirme aşamasına kadar her adımda uygulanmıştır.

Programda öğrencilerin okul ve sınıf ortamlarında dâhil olacağı doğal iletişim bağlamları temel alınmıştır. Bu doğrultuda öğrencilerin günlük eğitim süreçlerinde karşılaştıkları rutinler, oyunlar ve etkileşim ortamlarında, öğrenme çıktılarının kazandırılması hedeflenmiştir. Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin iletişim becerileri eğitimi üzerine yapılan güncel araştırmalar, öğrenme yaşantıları ile ölçme ve değerlendirme süreçlerinin şekillendirilmesinde dikkate alınmıştır. Programda, iletişim becerileri dersi kapsamında değerlerin kazandırılması da ön plana çıkarılmış; millî ve manevî değerler uygulamalı içeriklerle işlenmiştir. Bu çerçevede ilgili şemada oluşturulan öğrenme çıktılarına ulaşılması için gerekli beceriler; değerler, eğilimler ve ölçme-değerlendirme süreçlerinin nasıl ilişkilendirileceği ve uygulanabileceği öğrenme-öğretme yaşantılarıyla somutlaştırılmıştır.

Öğretimin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi süreçlerinde, öğrencilerin bireysel farklılıkları esas alınır. Bu süreçlerde özel eğitimde etkili bir şekilde kullanılan yöntemler, teknikler ve modeller ile bireysel farklılıkları

temel alan eş zamanlı ve uzun süreli gözlemlere dayanan ölçme ve değerlendirme araçları kullanılarak öğrenme çıktılarına hangi düzeyde ulaşıldığı ve öğrencinin gelişiminin etkin bir şekilde tespit edilmesi sağlanır. TYMM'nin sistematik yapısı, İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın temalarının belirlenmesinden öğrenme çıktılarının oluşturulmasına, öğrenme-öğretme yaşantılarının tasarlanmasından ölçme ve değerlendirme aşamasına kadar her adımda uygulanmıştır.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" ve 573 Sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de belirtilen ilkeler temel alınarak hazırlanan İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin

- Söz öncesi iletişim becerilerini kullanabilmesi,
- Sözcük bilgisini geliştirebilmesi,
- Kendini tanıyabilmesi,
- Bağlama uygun oyun oynama becerisini geliştirebilmesi,
- Etkileşimli sohbet edebilmesi hedeflenmektedir.

1.2. İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın Uygulanmasına İlişkin Esaslar

İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın uygulanmasında dikkat edilecek hususlar aşağıda açıklanmıştır:

- İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı, orta-ağır düzeyde zihinsel yetersizliği veya otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerin eğitim aldıkları özel eğitim sınıfları ile özel eğitim uygulama okullarında I. ve II. kademeleri kapsayacak şekilde hazırlanmış olup bu kademelerde ortak olarak uygulanmalıdır.
- Programda yer alan öğrenme-öğretme yaşantıları; öğrencilere kapsamlı ve bütüncül bir bakış açısı kazandıran, kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesine hizmet eden, farklı öğretim yöntem ve tekniklerine yer veren, disiplinler arası ilişkileri görmeyi kolaylaştıran kapsamlı bir çerçevede sunulmuştur. Öğrenme-öğretme yaşantılarında öğrenme çıktılarına yönelik yazılan tüm süreçlerin yürütülmesi esastır. Bununla birlikte öneri niteliğindeki uygulamalarda ise ilgili temanın öğrenme çıktıları başta olmak üzere ilişkilendirilen tüm eğilimler ve programlar arası bileşenler dikkate alınarak planlamalar yapılmalı ve bu doğrultuda uygulamalar gerektiğinde farklılaştırılmalıdır.
- Öğrenme-öğretme süreci planlanırken tüm öğrenciler için öğrencilerin bireysel özellikleri, performansları ve ihtiyaçları doğrultusunda öğretim programı temel alınarak Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. BEP hazırlanırken öğrencilerin bulunduğu kademe fark etmeksizin temalarda yer alan öğrenme çıktılarından öğrenciye uygun olanlar belirlenmelidir. Bu yaklaşım farklı yaş grubundan öğrencilerin birlikte eğitim aldıkları sınıflarda da izlenmelidir.
- Eğitim öğretim süreçlerinde Türkçenin doğru ve etkili kullanımına, öğrencilerin söz varlığının ve dil becerilerinin geliştirilmesine özen gösterilmelidir.
- Öğrencilerin aktif katılımını destekleyen, düşüncelerini özgürce paylaşılabilmesi, sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin desteklendiği bir sınıf iklimi oluşturulmalıdır.
- Bilgi ve beceriler içerik çerçevesiyle yeni, anlamlı bütünler oluştururken programlar arası bileşenler (sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler, sistem düşüncesi ve okuryazarlık becerileri), öğrenmenin anlamlı bir parçası hâline getirilmelidir.
- Öğretim materyalleri öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri, bireysel özellikleri, performansları ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak öğrenme çıktıları ile uyumlu olacak şekilde çeşitlilik sağlanarak hazırlanmalı ve kullanılmalıdır.
- Ölçme ve değerlendirme yöntemleri öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri, bireysel özellikleri, perfor-

mansları ve ihtiyaçlarına göre çeşitlendirilmelidir. Bu süreç, öğrencilerin bireyselleştirilmiş Eğitim Programları göz önünde bulundurularak planlanmalıdır. Bilgi ve becerilerin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde günlük yaşamla doğrudan ilişkili görevler verilmeli ve motive edici geri bildirimler sağlanmalıdır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğrenme-öğretme süreciyle eş zamanlı ve tutarlı bir şekilde yürütülmelidir. Öğrenme çıktıları ve edinilen beceriler, belirli bir sistematik yapı içinde ve düzenli aralıklarla ölçülmelidir. Ayrıca her temanın öğrenme-öğretme uygulamaları bölümünde en az bir performans görevi öğrenme kanıtı olarak belirtilmiştir. Gözlem formları, kontrol listeleri, performans görevleri, etkinlik çizelgeleri gibi araçlardan uygun olanları; öğrenci performansını ölçmek ve geliştirmek amacıyla kullanılmalıdır. Ayrıca dijital araçlardan da faydalanılmalıdır.

- Farklılaştırma bölümünde yer verilen uygulamalara ders kitaplarında doğrudan yer verilmeyecek olup farklılaştırmaya yönelik tüm uygulamalar; öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve istekleri göz önünde bulundurularak esnek bir şekilde planlanmalı ve yürütülmelidir.
- Temaların ilgili bölümlerinde teknolojiye doğru ve güvenli bir biçimde yararlanmanın, teknolojiyi verimli kullanmanın önemi vurgulanmalıdır.
- İletişim becerilerine yönelik her bir temaya ilişkin bilgi ve becerilerin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde günlük yaşamla doğrudan ilişkili; iletişim becerilerini kullanabilmesi, sözcük bilgisini geliştirebilmesi, kendini tanıyabilmesi, oyun oynama becerisini geliştirebilmesi, etkileşimli sohbet edebilmesi gibi konulara dair performans görevleri verilmelidir.
- Sınıflarda iki öğretmen birlikte yer alacağından dolayı öğretmenler tüm öğrencilerin ihtiyaçlarını bütüncül olarak karşılayacak şekilde öğrenme öğretme sürecini birlikte planlamaya ve uygulamaya özen gösterirler.

1.2.1. Alan Becerileri, Kavramsal Beceriler ve Eğilimler

İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı; temel beceriler esas alınarak hazırlanmıştır. TYMM’de iletişim becerileri, önemli oranda günlük yaşam becerileri üzerine inşa edilmiştir. İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı’nın temel unsurları olan öğrenme-öğretme süreçleri ile ölçme ve değerlendirme faaliyetleri başta olmak üzere tüm öğrenme çıktıları; kavramsal beceriler ve eğilimlerin bir bütün olarak değerlendirildiği bir anlayışla gerçekleştirilmelidir.

1.2.2. Programlar Arası Bileşenler

İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı’nda, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni’nde tanımlanan temel programlar arası bileşenler ilişkisel biçimde ele alınmıştır. Bu bileşenlerin öğrenme-öğretme uygulamalarına nasıl yansıtılacağı detaylandırılmıştır.

Sosyal-duygusal öğrenme becerileri: Program, öğrencilerin yalnızca zihinsel gelişimlerini değil aynı zamanda sosyal-duygusal gelişimlerini de desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda iletişim becerileri, iş birliği, sosyal farkındalık, öz düzenleme, empati, benlik becerileri ve ortak/birleşik becerilerin geliştirilmesine önem verilmiştir. Öğrencilerin akademik, sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin çok yönlü gelişimi esas alınarak onları zihinsel, sosyal, duygusal, fiziksel ve ahlaki yönleriyle bütüncül bireyler olarak yetiştirmek hedeflenmektedir.

Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi: Programda Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi temel alınarak adalet, çalışkanlık, dostluk, aile bütünlüğü, sabır, saygı, sorumluluk, temizlik, mütevazılık gibi değerlere odaklanılmıştır. Bu değerler, öğrencilerin toplu yaşama kültürünü edinmeleri, ortak anlayışları fark etmeleri ve bu değerleri içselleştirerek eyleme dönüştürebilmeleri için öğrenme süreçlerine doğal bir şekilde işlenmektedir.

Sistem düşüncesi ve okuryazarlık becerileri: Öğrencilerin toplumsal yaşamın dinamiklerine uyum sağlamaları için dijital, bilgi, görsel ve vatandaşlık okuryazarlığı gibi çok boyutlu becerilerin kazandırılması hedeflenmiştir. Bu beceriler, öğrencilerin hem bireysel gelişimlerine katkı sunmakta hem de toplumsal sorumluluklarını yerine getirmelerine destek olmaktadır.

İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı'nda yer alan sosyal-duygusal öğrenme becerileri ve Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi, söz öncesi iletişim, alıcı dil, sohbet ve oyun becerilerinin desteklenmesinde güçlü bir temel sunmaktadır. Sosyal farkındalık, iş birliği ve benlik becerileri; öğrencilerin oyun ortamında sıra bekleme, göz teması kurma, ortak dikkat gibi söz öncesi iletişim davranışlarını geliştirmesine katkı sağlar. Alıcı dil becerilerinde sabır, saygı ve sorumluluk değerleri, yönergeyi dinleme ve anlamlandırma sürecini desteklerken; sohbet becerilerinde adalet, dostluk, mütevazılık gibi değerler, karşılıklı konuşmada sıra alma, dinleme ve paylaşma davranışlarının içselleştirilmesini kolaylaştırır. Oyun becerilerinde ise çalışkanlık ve iş birliği, öğrencilerin ortak hedeflere yönelmesini, sosyal-duygusal bağ kurmasını ve oyunun kurallarına uymasını teşvik eder. Böylelikle sosyal öğrenme süreçleriyle değer temelli yaklaşım birleşerek, iletişim becerileri ünitesinde yalnızca dil gelişimini değil aynı zamanda öğrencilerin bütüncül kişilik gelişimini de destekleyen bir yapı ortaya çıkar.

1.2.3. Disiplinler Arası ve Beceriler Arası İlişkiler

Programda disiplinler arası ilişkiler kurularak öğrencilerin farklı disiplinlerde edindikleri bilgi ve becerileri iletişim becerilerini öğrenme sürecinde nasıl kullanabilecekleri belirtilmiştir. Bu bağlamda hem "disiplinler arası" hem de "beceriler arası" ilişki kurulması önemsenmektedir. Disiplinler arası ilişkiler başta günlük yaşam becerileri ve sosyal beceriler olmak üzere farklı disiplin ve alanların iletişim becerilerini içermesi nedeniyle programın temaları bu başlık altında farklı disiplinlerle ilişkilendirilmiştir. Böylelikle iletişim becerilerini öğrenme-öğretme sürecinin disiplinler arası bağlam, problem ve etkileşimle daha nitelikli, faydalı ve ilgi çekici bir hâle getirilmesi amaçlanmıştır. Beceriler arası ilişkiler ise öğrenme çıktılarının odağında olmadığı hâlde temanın öğrenme çıktılarına ulaşılması için gerekli olan ve aynı zamanda temanın desteklediği kavramsal becerileri ifade etmektedir. Öğrenme-öğretme süreçleri, disiplinler arası ve beceriler arası ilişkilerin işe koşulmasını sağlayacak şekilde planlanmalıdır.

1.2.4. Öğrenme Çıktıları

İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın temaları belli bir bilgi ve beceri bütünlüğünü yansıtan "öğrenme çıktıları" etrafında oluşturulmuştur. Öğrenme çıktıları; temanın sonunda öğrencinin ulaşması beklenen, alana ilişkin kavram, yöntem ve işlem bilgileri ile becerileri bir arada sunan öğretimsel amaçlar olarak düşünülebilir. Öğrenme çıktıları eylemlerin yanı sıra bu becerileri oluşturan süreç bileşenlerinin rehberliğinde hazırlanmıştır. Beceri kazanma süreci; bazı eylemlerin sistematik, bilinçli ve istekli bir şekilde işe koşulmasını gerektirmektedir.

1.2.5. İçerik Çerçevesi

İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı, özel eğitim uygulama okullarındaki öğrencilerin gelişimsel özellikleri, bireysel farklılıkları ve performans düzeyleri dikkate alınarak bütüncül bir yapıda tasarlanmıştır. Programın içerik çerçevesi, öğrencilerin sosyal etkileşim ve iletişim yetkinliklerini geliştirmek amacıyla; soyut genellemeler yerine somut, ölçülebilir ve öğrenme-öğretme süreçlerini yapılandırılabilir anahtar kavramlar üzerine inşa edilmiştir.

Programda yer alan öğrenme temaları ve temaları oluşturan içerik, disipline özgü bilgi ve işlemsel bilgi kümelerini kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. Disipline özgü bilgi; iletişime ait temel öğeleri (sözel ifadeler, jest, mimik, görsel semboller vb.) kapsarken, işlemsel bilgi bu öğelerin sosyal bağlamda kullanılması için gereken eylem adımlarını (selamlaşma, talep etme, reddetme, sıra alma vb.) ifade eder. Anahtar kavramlar, bu iki bilgi türünü harmanlayarak öğrencilerin "ne bilmesi" ve "neyi yapabilmesi" gerektiğini net bir şekilde ortaya koyar.

Program içeriği "İletişime Başlıyorum", "Dünyayı Anlıyorum, Anlamlandırıyorum", "Ben Kimim?", "Oyun Oynuyorum" ve "Birlikte Konuşalım" olmak üzere beş temadan oluşmaktadır.

"İletişime Başlıyorum" temasının içeriğini; iletişim becerileri, iletişim bağlamlarında taklit etme, jest kullanma, tepki verme ve rutinlere uyma oluşturmaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin iletişim bağlamında tepki vermeleri, temel iletişim becerilerini kullanmaları, taklit etmeleri, jest kullanmaları ve rutinlere uymaları amaçlanmaktadır.

“Dünyayı Anlıyorum, Anlamlandırıyorum” temasının içeriğini; öğrencinin kendisi ve çevresiyle ilgili nesne isimlerini ve eylemleri ayırt etme, nesneler ve kavramlar arası sınıflama ve ilişkilendirme yapabilme oluşturmaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin kendisi ve çevresiyle ilgili nesne isimlerini ve eylemleri ayırt etmeleri, sınıflandırmaları ve ilişkilendirme yapmaları amaçlanmaktadır.

“Ben Kimim?” temasının içeriğini; kendini tanıtmak, tercihlerini belirtme, duygu ve düşüncelerini ifade etme ve değişiklikleri kabul etme oluşturmaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin sorulduğunda kendini tanıtmaları, tercihlerini belirtmeleri, duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri ve değişiklikleri kabul etmeleri amaçlanmaktadır.

“Oyun Oynuyorum” temasının içeriğini; bağlama uygun oyun oynama, etkileşime dayalı oyun türlerine katılma, şarkı veya tekerleme söyleme ve drama etkinliğinde rol alma oluşturmaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin bağlama uygun oyun oynamaları, etkileşime dayalı oyunlara katılmaları, şarkı veya tekerleme söylemeleri ve drama etkinliğinde rol almaları amaçlanmaktadır.

“Birlikte Konuşalım” temasının içeriğini; iletişim bağlamına uygun dil kullanma, sohbet etme, iletişim ortamlarında sohbete katılma ve olay örgüsü kurarak sohbet etme oluşturmaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin iletişim bağlamına uygun dil kullanmaları, sohbet etmeleri, sohbete katılmaları ve olay örgüsü kurarak sohbet etmeleri amaçlanmaktadır.

1.2.6. Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)

İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı’nın öğrenme kanıtları bölümünde öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun olmak koşuluyla sürece dayalı, öğrenme eksikliklerinin tespiti ve telafi edilmesini temel alan bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bölümde her öğrenme çıktısına ilişkin en az bir öğrenme kanıtı sunulmuştur. Ölçme ve değerlendirme araçları belirlenirken bunların temalarda yer verilen öğrenme çıktılarına kapsaması hedeflenmiştir. Öğrencilerin aktif olarak süreçte yer aldığı, öğrencileri motive edici öğrenme kuram ve yaklaşımlarıyla uyumlu ölçme ve değerlendirme yöntemleri tercih edilmiştir. Ayrıca programda verilen öğrenme kanıtları öneri niteliğinde olup öğrenme çıktısı ve içerik çerçevesi ile uyumlu olması koşuluyla farklı ölçme araç ve yöntemleri kullanılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları tüm süreç boyunca yapılmalı ve ölçme sonuçları tek başına değil izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içerisinde değerlendirilmelidir.

Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılabilecek araç ve yöntemler açısından yol gösterici bir niteliğe sahiptir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öğrencilerin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurulmalıdır. İlgi, tutum, değer gibi duyuşsal özellikler, bilişsel özellikler gibi zamana göre değişim göstermektedir. Bu nedenle söz konusu niteliklerin ölçülmesinde izlemeye dayalı durum belirleme yaklaşımı esas alınmalıdır.

Programda yer alan ölçme ve değerlendirme etkinliklerinde sürece dayalı, öğrencilerin aktif olduğu ve beceri gelişimlerini temel alan süreç temelli bir yaklaşım benimsenmiştir. Genel bir çerçeve içinde sunulan ölçme ve değerlendirme etkinlikleri öğretmenlere esneklik sağlamaktadır. Bu bağlamda ön değerlendirme etkinlikleri kullanılarak hazırbulunuşluk ve ön öğrenmelerin tespit edilmesi ile başlayan süreç, öğrenme çıktılarına ulaşılma düzeyinin ve öğrenme eksiklerinin belirlenmesiyle sürdürülmüştür. Öğrenme alanları içinde süreç değerlendirme amacıyla kullanılan ölçme ve değerlendirme etkinlikleri çeşitlilik göstermektedir. Ölçme ve değerlendirme araçlarından her birine programın son kısmında örnekler verilmiştir.

1.2.7. Öğrenme-Öğretme Yaşantıları

İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı’nın öğrenme yaşantıları bölümünde temalara ilişkin temel kabuller, ön değerlendirme süreci, köprü kurma etkinlikleri ve öğrenme-öğretme uygulamaları bulunmaktadır.

Temel kabullerde, öğrencilerin tema ile ilgili ihtiyaç duyacağı ön öğrenmelere yer verilmiştir.

Ön değerlendirme süreci, ilgili tema için gerekli olan bilgilerin ifade edildiği temel kabullere, öğrencilerin sahip olup olmadığının nasıl değerlendirileceğinin yer aldığı bölümdür.

Köprü kurma bölümünde, öğrencilerin mevcut bilgi ve becerileri ile edinecekleri bilgi ve beceriler arasında bağ kurmaya yönelik etkinlik önerileri sunulmaktadır. Köprü kurma, sınıfta öğrenilen bilgi ve becerilerin günlük hayatla ilişkilendirilmesine yönelik olduğundan öğrencilerin öğrenilen bilgi ve becerileri sadece sınıf içinde değil gerçek hayatta da nasıl kullanabileceklerini anlamalarına fırsat verilmelidir.

Öğrenme-öğretme uygulamaları bölümünde meraka dayalı, sorgulayıcı, derin ve anlamlı öğrenmeye yönelik etkinliklere yer verilmiştir. Bu bölüm TYMM doğrultusunda bilgi, beceri ve “Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi”nde yer alan değerlerin anlamlandırılmasına rehberlik etmektedir. Öğretmenler tarafından Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi’nde yer alan değerlerin öğrenciler tarafından günlük ve toplumsal yaşama yansıtılması sağlanmalıdır. Öğrenme-öğretme uygulamaları bölümünde öğrencilerin akademik, sosyal-duygusal becerilerinin en üst düzeyde gelişiminin sağlanması için okul içi ve okul dışı öğrenme ortamlarına uygun etkinliklere yer verilmiştir. Öğrenci merkezli bu etkinliklerle öğrencilerin daha aktif hâle gelmeleri beklenmektedir. Bu süreçte okul içi öğrenme ortamları ve okul dışı öğrenme ortamlarından da yararlanılması, öğrencilerin okul ile yaşam arasında bağ kurmalarını sağlayacaktır. Uygun okul içi veya okul dışı öğrenme ortamlarının oluşturulmasında öğrenme çıktılarının kapsamı, öğrenci özellikleri, okul imkânları, ekonomiklik gibi etkenler göz önünde bulundurulmalıdır. Dijital öğrenme ortamları ve uygulamalarından (EBA, çevrim içi paylaşım platformları, eğitici dijital içerikler vb.) mümkün olduğunca yararlanılmalıdır. Öğrencilerin konu içeriklerine göre hazırladıkları afiş, poster, pano, broşür, dijital sunum vb. materyallerin sınıf içi, okul içi ve dışı ortamlarda sergilenmesi sağlanmalıdır. Bununla birlikte millî gün ve bayramlarda, dinî gün ve bayramlarda, belirli gün ve haftalarda çeşitli etkinliklerle öğrencilerin millî bilinç ve manevi değerleri geliştirilmelidir.

1.2.8. Farklılaştırma

İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı’nın farklılaştırma bölümünde; orta ağır düzeyde zihinsel yetersizliği/otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerin bireysel özellikleri, performansları ve ihtiyaçları göz önüne alınarak TYMM’de yer alan “Zenginleştirme” ve “Destekleme” stratejilerinden sadece destekleme stratejisine yer verilmiştir.

İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı’nın farklılaştırma bölümü; her öğrencinin kendine özgü ilgi ve öğrenme stilleri doğrultusunda kapsayıcı bir eğitim ortamı oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Burada öğrencilerin bireysel farklılıkları dikkate alınarak esnek gruplandırma, sürekli değerlendirme ve uyarlama yaklaşımları ön plana çıkarılmıştır. Farklılaştırma bölümü, öğrenme-öğretme uygulamalarında güçlük yaşayan öğrencilere gerekli desteğin verilebilmesi için önerilerin sunulduğu bölümdür. Bu bölümde destekleme kapsamında mevcut öğrenme-öğretme uygulamalarının sadeleştirilmesi, konulara yönelik ek kaynakların kullanılması gibi önerilerde bulunulmuştur.

1.3. İletişim Becerileri Dersi Tema, Öğrenme Çıktıları ve Süre Tablosu

TEMA	ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI	SÜRE	
		DERS SAATİ	YÜZDE ORANI (%)
HATIRLATMA/DEĞERLENDİRME HAFTASI**	-	36	3
1. TEMA: İLETİŞİME BAŞLIYORUM	5	1020	89
2. TEMA: DÜNYAYI ANLIYORUM, ANLAMLANDIRIYORUM	3		
3. TEMA: BEN KİMİM?	4		
4. TEMA: OYUN OYNUYORUM	4		
5. TEMA: BİRLİKTE KONUŞALIM	3		
PEKİŞTİRME/GENELLEME HAFTASI	-	36	3
OKUL TEMELLİ PLANLAMA****	-	60	5
TOPLAM	19	1152	100

* Belirtilen tablo, 8 eğitim öğretim yılı boyunca okutulacak temalar, öğrenme çıktıları ve ders saatlerinin toplamını kapsamaktadır.

* Bu tablo, bir öğrencinin tüm temaları ve öğrenme çıktılarını kendi performans düzeyine uygun olarak öğrenmesi, edinmesi ve uygulamaya geçirmesi durumunda ortaya çıkan sonucu gösteren bir örnektir. Öğrenciler için performans düzeyleri dikkate alınarak ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) doğrultusunda uygun temalar ve öğrenme çıktıları belirlenmesi esastır.

***"Hatırlatma/Değerlendirme" haftaları her ders yılı başında, o ders yılının toplam ders saatinin (96 ders saati) %3'ü kadar (3 ders saati) olmalıdır.

***"Pekiştirme/Genelleme" haftaları her ders yılı sonunda, o ders yılının toplam ders saatinin (96 ders saati) %3'ü kadar (3 ders saati) olmalıdır.

****Zümre öğretmenler kurulu tarafından, ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem çalışmaları, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları gibi etkinlikler için ayrılan süredir. Öğrencilerin bireysel ihtiyaçları ve öğrenme hızları dikkate alınarak etkinliklerin kapsamı, süresi ve içeriği belirlenir. Yıl içerisinde öğrencilerin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları doğrultusunda uygulanır.

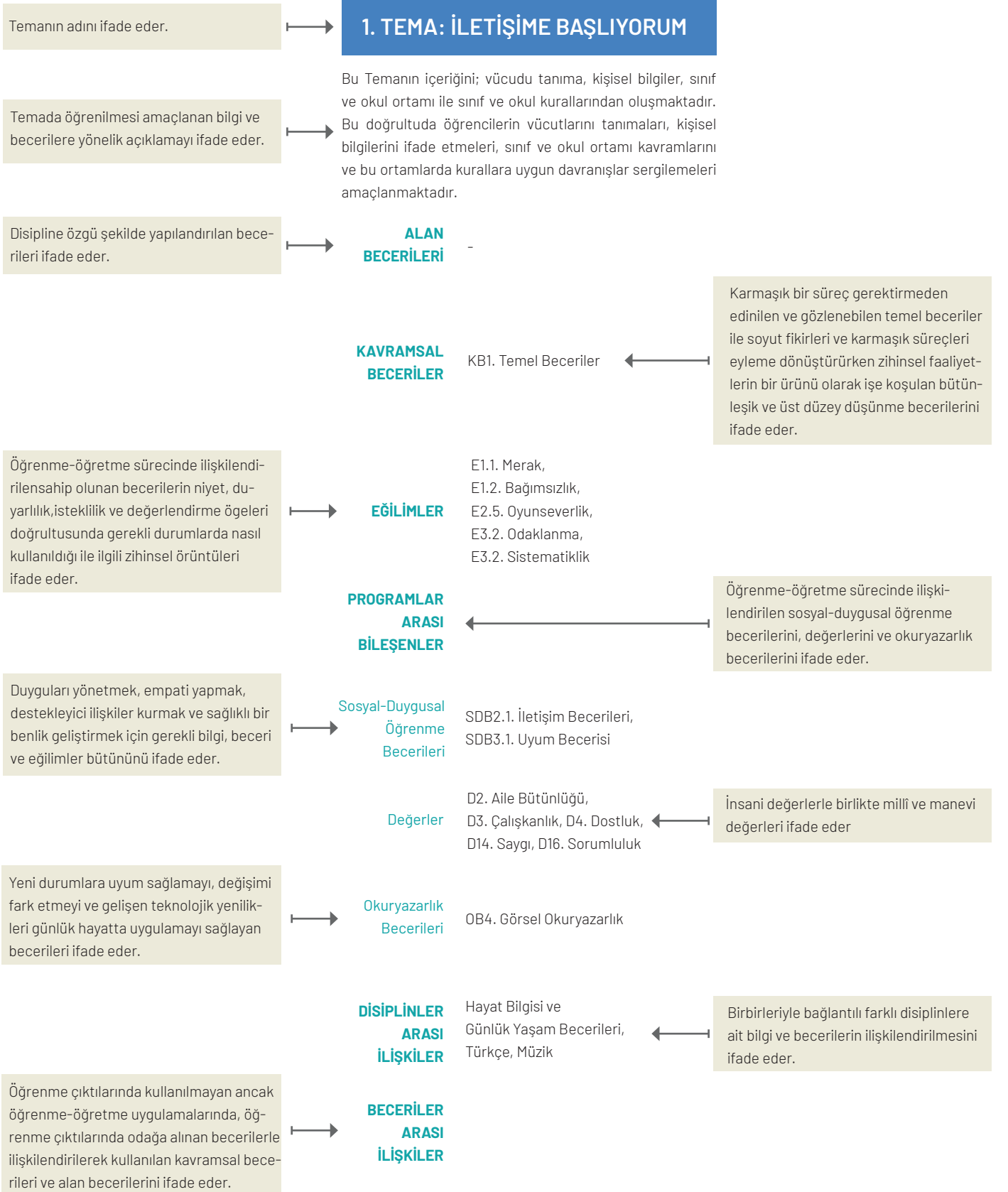
****"Okul Temelli Planlama" her ders yılında o ders yılına ait toplam ders saatinin (96 ders saati) %5'i kadar (5 ders saati) olmalıdır.

1.4. İletişim Becerileri Dersi Kitap Forma Sayıları ve Kitap Ebadı

KİTAP	FORMA SAYISI	KİTAP EBATLARI
İLETİŞİM BECERİLERİ DERS KİTABI 1	6-8	19,5 cm ve 27,5 cm
İLETİŞİM BECERİLERİ DERS KİTABI 2	6-8	19,5 cm ve 27,5 cm
İLETİŞİM BECERİLERİ DERS KİTABI 3	6-8	19,5 cm ve 27,5 cm

1.5. İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın Yapısı

İletişim Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın temalarının yapısı aşağıdaki infografikte verilmiştir.

Öğrenme yaşantıları sonunda öğrenciye kazandırılması amaçlanan bilgi, beceri ve becerilerin süreç bileşenlerini ifade eder.

ÖĞRENME ÇIKTILARI

İB.1.1. İletişim bağlamında tepki verebilme

Dersin kodu
Tema numarası
Öğrenme çıktısı numarası

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Temel iletişim becerileri, Söz öncesi iletişim

Öğrenme-öğretme sürecinde ele alınan bilgi kümesini (konuya/alt konuya ilişkin sınırlar) ifade eder.

Disipline ait başlıca genelleme, ilke, anahtar kavramlar, sembolleri vb. ifade eder.

Anahtar Kavramlar

taklit, jest, sıra alma, ortak dikkat, nesne isteme, eylem isteme, yönerge takip

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrencilere; uyarılara tepki verme, göz teması kurma, sıra alma ve taklit becerilerini doğal etkileşim ortamında kullanma, yönergelere uygun davranış sergileme, jestleri kullanma ile günlük ve ders rutinlerine uyum sağlama gibi performans görevi içeren beceriler gözlemlenir. Bu beceriler; gözlem formu, kontrol listesi, oyun temelli değerlendirme, bütüncül dereceli puanlama anahtarı, çalışma kâğıdı gibi ölçme araçlarının birlikte ya da duruma bağlı olarak dönüşümlü kullanılmasıyla değerlendirilebilir.

Öğrenme çıktısının değerlendirilmesi ile uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını ifade eder.

Öğrenme çıktıları, eğilim, programlar arası bileşenler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ilişkilere dayanan öğrenme-öğretme sürecini ifade eder.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencinin söz öncesi iletişim becerilerini kullanabilmek için çevresini algıladığı, dikkatini odaklamaya çalıştığı temel bir ön koşul olarak kabul edilmektedir.

Önceki öğrenme-öğretme süreçlerinden getirildiği kabul edilen bilgi ve becerileri ifade eder.

Yeni bilgi ve becerilerin öğrenilmesi için sahip olunması gereken ön bilgileri ve/veya becerileri ifade eden temel kabullerin değerlendirilmesi ile öğrenme sürecindeki ilgi ve ihtiyaçların belirlenmesini ifade eder.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin söz öncesi iletişim becerilerini kullanabilmeleri için çevresini algıladığını, dikkatini odakladığını değerlendirmek amacıyla çeşitli sınıf içi eğlenceli oyun temelli etkinlikler yapılarak bu becerileri sergileme durumları gözlemlenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin sınıf, okul ve aile ortamına ilişkin davranış gözlem sonuçlarından yararlanabilmek için öğrencilerin park, oyun alanı, ev ortamı gibi çevresinde duyduğu sesleri fark etmesi ve çevresel seslerin farkında olması beklenebilir. Öğrencilerin herhangi bir yerden ayrılırken kullanılan jestlere ilişkin sorular sorularak hatırlatma yapılabilir.

Mevcut bilgi ve beceriler ile edinilecek bilgi ve beceriler arasında bağlantı oluşturma sürecinin yanı sıra edinilecek bilgi ve beceriler ile günlük yaşam deneyimleri arasında bağ kurmayı ifade eder.

Hedeflenen öğrenci profili ve temel öğrenme yaklaşımları ile uyumlu öğrenme-öğretme yaşantılarının hayata geçirildiği uygulamaları ifade eder.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

Uygulama dikkat çekici bir materyal ile eğlenceli oyun içerisinde yürütülebilir. Materyal alınarak bir öğrencinin adı söylenebilir. Öğrencilerin odaklanarak adına tepki vermeleri ve oyuna katılmaları sağlanır (E3.2, E2.5). Süreç, gözlem ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin işitsel uyarana tepki vermeleri için çevresel sesler dinletilir. Öğrencilerden dinledikleri sese bakış ya da ses ile tepki vermeleri beklenir (SDB2.1). Süreç, gözlem ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrenme profilleri bakımından farklılık gösteren öğrencilere yönelik çeşitli farklılaştırmalar sunan öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

FARKLILAŞTIRMA

Öğretim süreci, öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alacak şekilde esnek ve çok duyulu bir yapıyla düzenlenir. Öğrencilerin göz teması kurma, sıra alma, yönerge takibi, taklit gibi temel iletişim becerilerini kazanmaları için içerik düzeyinde görsel, işitsel ve kinestetik uyarıların birlikte kullanılması esas alınır. Derslerde kullanılan renkli, sesli ve ışıklı materyaller; öğrencilerin dikkatini toplamasına, bakış, tepki gibi başlangıç düzeyindeki iletişim davranışlarını sergilemesine yardımcı olur. Bazı öğrenciler yalnızca nesneye yönelme ya da işaret etme düzeyinde katılım gösterirken bazıları sesli yanıtlar ya da mimik-jest kullanımıyla daha gelişmiş tepkiler verebilir.

Öğretmenin ve programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerinin öğretmenler tarafından değerlendirilmesini ifade eder.

ÖĞRETMEN YANSIMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. İLETİŞİM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA YER ALAN TEMALAR

1. TEMA: İLETİŞİME BAŞLIYORUM

“İletişime Başlıyorum” temasında öğrencilerin iletişim bağlamında tepki verebilmeleri, temel iletişim becerilerini kullanabilmeleri, iletişim bağlamında taklit edebilmeleri, iletişim bağlamında jest kullanabilmeleri ve iletişim bağlamında rutinlere uyabilmeleri amaçlanmaktadır.

ALAN BECERİLERİ

-

KAVRAMSAL BECERİLER

KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB2.1. İletişim Becerisi, SDB3.1. Uyum Becerisi

Değerler

D2. Aile Bütünlüğü, D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D10. Mütevazılık, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Hayat Bilgisi ve Günlük Yaşam Becerileri, Sosyal Beceriler, Türkçe, Müzik

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

-

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- İB1.1.** İletişim bağlamında tepki verebilme
- İB1.2.** Temel iletişim becerilerini kullanabilme
- İB1.3.** İletişim bağlamında taklit edebilme
- İB1.4.** İletişim bağlamında jest kullanabilme
- İB1.5.** İletişim bağlamında rutinlere uyabilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Temel İletişim Becerileri
Söz Öncesi İletişim

Anahtar Kavramlar

taklit, jest, sıra alma, ortak dikkat, nesne isteme, eylem isteme, yönerge takip

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temada yer alan öğrenme çıktıları; gözlem formu, kontrol listesi, derecelendirme ölçeği, oyun temelli değerlendirme ölçeği gibi araçlarla değerlendirilebilir. Öğrencilere, günlük rutinlere uyum sağlama becerilerini gözlemlemek amacıyla uygulamaya dayalı bir performans görevi verilebilir. Görev kapsamında öğrencilerin yönergelere uygun biçimde sıraya girme, bekleme, yer değiştirme ve etkinliğe katılma davranışlarını sergilemeleri beklenir. Süreç; gözlem formu, kontrol listesi ve derecelendirme ölçeği gibi araçlarla değerlendirilebilir. Sözel iletişim yetersizliği olan öğrencilerin değerlendirme sürecinde; jest, mimik, işaret etme, resimli kart gösterme veya alternatif iletişim araçlarıyla verdikleri tepkiler de değerlendirme kapsamına alınabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencinin söz öncesi iletişim becerilerini kullanabilmek için çevresini algıladığı, dikkatini odaklamaya çalıştığı kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin söz öncesi iletişim becerilerini kullanabilmeleri için çevresini algıladığını, dikkatini odakladığını değerlendirmek amacıyla çeşitli sınıf içi oyun temelli etkinlikler yapılarak bu becerileri sergileme durumları gözlemlenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin sınıf, okul ve aile ortamına ilişkin davranış gözlem sonuçları temel alınarak günlük yaşamlarında karşılaştıkları park, oyun alanı ve ev ortamındaki seslere ilişkin önceki deneyimlerini hatırlatacak etkileşim sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

İB1.1.

Öğrencilerden iletişim bağlamında tepki verebilme becerilerini kullanabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Adına tepki verir.
- İşitsel uyarana tepki verir.
- Görsel uyarana tepki verir.
- Çoklu uyaranlara tepki verir.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Uygulama dikkat çekici bir materyalle eğlenceli oyun içerisinde yürütülebilir. Materyal alınarak bir öğrencinin adı söylenebilir. Öğrencilerin odaklanarak adına tepki vermeleri ve oyuna katılmaları sağlanır **(E3.2, E2.5)**.

Öğrencilerin işitsel uyarana tepki vermeleri için çevresel sesler dinletilir. Öğrencilerden dinledikleri sese bakış ya da sesle tepki vermeleri beklenir **(SDB2.1)**.

Öğrencilerin görsel uyarana tepki vermeleri amacıyla dikkat çekici renkli görseller, kartlar, afişler veya ders araçları kullanılır **(E1.1)**. Öğrencilerden çoklu uyarana tepki vermeleri ve ilgili yönergeyi yerine getirmeleri beklenir.

Öğrencilerin çoklu uyarana tepki vermeleri amacıyla dikkat çekici sesli ve ışıklı ders araçları kullanılır **(E1.1)**. Gerekğinde model olunarak öğrencilerden çoklu uyarana tepki vermeleri ve ilgili yönergeyi yerine getirmeleri beklenir. Süreç, gözlem formu ve kontrol listesiyle değerlendirilebilir.

İB1.2.

Öğrencilerden temel iletişim becerilerini kullanabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Göz teması kurar.
- Bakış kullanarak ortak dikkati başlatır.
- İletişim bağlamında sıra alır.
- Konuşan kişiye dikkatini yöneltir.
- İletişim bağlamında konuşan kişiyi dinler.
- İletişim bağlamında talep eder.
- İletişim bağlamında yönergeyi takip eder.
- Tekrarlı, basit sesler üretir.
- Nesneyi işlevine uygun kullanır.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilerin dikkatini toplaması ve göz teması kurması amacıyla ilgi çekici nitelikte, aşına oldukları ve kendi seçtikleri bir materyal kullanılır **(E1.1)**. Öğrenci tarafından tercih edilen materyal aracılığıyla öğretmen öğrencilere hikâye anlatılır. Bu sırada öğretmen sesini yükseltip alçaltabilir. Öğrencilerin göz teması kurmaları sağlanır.

Seçilen materyalin kullanımı sırasında, öğretmen hikâyeyi canlandırma sürecinde belirli anlarda sessiz kalarak öğrencilerin tepki vermesini bekler. Bu sırada her öğrencinin önce öğretmenin elindeki materyale sonra öğretmene ve tekrar materyale bakarak sözlü ya da sözsüz olarak ortak dikkat başlatması için fırsat verilir **(SDB2.1)**. Ortak dikkat başlatmak için farklı materyaller kullanılabilir. Öğrencilerin uygun oturma düzeni oluşturarak göz teması kurmaları ve sıra almalarına yönelik arkadaşlarıyla keyifli vakit geçirebileceği eğlenceli oyunlar oynamaları sağlanır **(E2.5, D4.4)**.

Hikâye sırasında öğrencilere sorular yöneltilebilir, rol verilebilir. Bu sırada rol alan ya da konuşan öğrenciye dikkat çekilir. Hikâye dinleme etkinliği yapılarak öğrencilerin konuşan kişiyi etkin dinlemeleri ve dikkatini konuşan kişiye yönlendirmeleri sağlanır **(D14.1)**. Süreç boyunca oynanan oyunlarda öğrencilerin oyun yönergelerini belli bir yöntemle sistematik ve düzenli bir şekilde takip etmeleri desteklenir **(E3.7)**.

Öğrencilerin iletişim bağlamında talep etmeleri için ortam düzenlemesi yapılır. Çeşitli stratejiler kullanılarak öğrencilere talep etme fırsatları sunulur. Bu süreçte öğrencilerin işaretlerle birlikte tekrarlı basit sesler üretmeleri de teşvik edilir.

Öğrencilerin nesneyi işlevine göre kullanabilmesi için sınıfa çeşitli günlük yaşamda kullanılan eşyalara ait görseller getirilir. Öğrencilere basit yönergeler verilir. Öğrencilerden bağımsız olarak seçtikleri nesneleri, işlevlerine göre kullanarak doğru performans sergilemeleri beklenir. Süreç, gözlem formu, kontrol listesi, derecelendirme ölçeği, oyun temelli değerlendirme ölçeğiyle değerlendirilebilir.

İB1.3.

Öğrencilerden iletişim bağlamında taklit edebilme becerilerini kullanabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Motor taklit eder.
- Nesneli taklit eder.
- Sözel taklit eder.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilere materyallerle bir oyun oynayacakları ve bu oyunda öğretmenin yaptıklarının aynısını yapmaları gerektiği ifade edilir. Yeni ve farklı bir sürece giriş yapıldığına dikkat çekilerek öğrencilerin odaklanması sağlanır (**E1.1, E3.2**). Öğrencilerden öğretmeni dikkatli bir şekilde izleyip taklit etmeleri beklenir. İlk aşamada tek basamaklı motor hareket taklidi gerçekleştirilir. Tüm öğrenciler bağımsızlığa ulaştıktan sonra çoklu ve sıralı motor hareketleri taklit etmeleri için öğrencilere fırsat verilir. Süreçte öğrencilerin eğitici ve eğlenceli oyunlarla birbirlerini taklit edebilecekleri fırsatlar sağlanabilir.

Motor taklit adımında bütün öğrenciler bağımsızlığa ulaştıktan sonra nesneli taklit adımına geçiş yapılır. Nesneli taklit adımı için kullanılacak olan materyaller tanıtılır. Belirlenen materyalle tek adımlı nesneli bir hareket sergilenir. Öğrencilerin dikkatli ve etkin bir şekilde dinlemeleri ve izlemeleri sağlanarak bu hareketi taklit etmeleri beklenir (**SDB2.1**). Süreçte tek adımlı nesneli taklit becerilerinde öğrenciler bağımsızlığa ulaştıktan sonra sıralı taklit adımına geçilerek tüm öğrencilerin hareketleri bağımsız olarak yapabilmeleri için fırsat verilir.

Öğrencilerden sözel taklit adımında söylenen şarkıyı dinlemeleri beklenir. Öğrencilerin şarkı durdurulduğu anlarda ise söylenen bölümü taklit etmeleri beklenir. Yapılan tüm çalışmaların öğrenciler tarafından taklit edilmesi için fırsat verilerek istikrarlı çalışma alışkanlıklarının geliştirilmesi desteklenir (**D3.4**). Öğrencilere uygulamaya dayalı performans görevleri verilebilir. Süreç; gözlem formu, kontrol listesi, derecelendirme ölçeğiyle değerlendirilebilir.

İB1.4.

Öğrencilerden iletişim bağlamında jest kullanabilme becerilerini kullanabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Gösterici yakın jestleri kullanır.
- Gösterici uzak jestleri kullanır.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilere süreçte kullanılacak olan resimli olay kartları veya resimli hikâye kitabı tanıtılarak sürece giriş yapılır. Etkileşimli bir şekilde olay kartlarına bakılır veya hikâye kitabı okunur. Hikâye kitabındaki her karakter için öğrencilere soru sorulduktan sonra gösterici jest kullanılarak karakteri göstermeleri beklenir. Öğrencilere gösterici jestleri bağımsız olarak kullanmalarına fırsat verilir. Bu sayede öğrencilerin gösterici jestleri kendiliğinden kullanarak iletişimi başlatmaları sağlanır **(SDB2.1)**.

Okuma sırasında ilgili yerlerde hikâyedeki karakterin aradığı nesnenin nerede olduğunu sormak amacıyla uygun jest kullanılır. Öğrencilere hikâyedeki nesne sorularak gösterici jest kullanması sağlanır. Hikâye sonunda öğrenciler nezaketli bir şekilde sıra bekleyerek hikâyedeki tüm karakterler için vedalaşma jestiyle uygulama sonlandırılır **(D14.1)**.

Süreçte sınıfın çeşitli yerlerine nesne veya resimli kartlar yerleştirilir. Tüm öğrencilerden nesne/nesne resimlerini bularak gösterici jestleri kullanmaları beklenir. Gösterici işaret jestini kullanmaları için öğrenciler teşvik edilir. Süreç; gözlem formu ve kontrol listesiyle değerlendirilebilir. Oyun ve iletişim etkinliklerinde öğrencilerin sıra beklerken ve konuşurken mütevazı bir tutum sergilemeleri desteklenir **(D10.3)**. Ayrıca materyal kullanımı sırasında öğrencilerin eşyaları ortaklaşa kullanarak yardımseverlik davranışları geliştirmeleri sağlanır **(D20.3)**.

İB1.5.

Öğrencilerden iletişim bağlamında rutinelere uyabilme becerilerini kullanabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Ders/uygulama rutinine katılır.
- Günlük rutinelere katılır.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Rutin oluşturmak, yeni, değişen ve belirsiz durumları anlamak için etkinlik çizelgesi kullanılır **(SDB3.1, OB4)**. Öğrenciden sorumluluklarını yerine getirerek belirlenen etkinlikleri sırasıyla ve bağımsız olarak gerçekleştirmeleri beklenir **(D16.3)**. Öğrencilere, günlük rutinelere uyum sağlama becerilerini gözlemlemek amacıyla uygulamaya dayalı bir performans görevi verilebilir. Görev kapsamında öğrencilerin yönergelere uygun biçimde sıraya girme, bekleme, yer değiştirme ve etkinliğe katılma davranışlarını sergilemeleri beklenir. Süreç gözlem formu, kontrol listesi ve derecelendirme ölçeği gibi araçlarla değerlendirilebilir.

Ailelerle iş birliği yapılarak öğrencilerin gün içerisindeki rutinlerini içeren etkinlik çizelgesi oluşturulur **(D2.4)**. Öğrencilerin etkinlik çizelgesi ile gün planlaması yapmaları sağlanır. Süreç kontrol listesi, derecelendirme ölçeği ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere iletişim bağlamında tepki verme, temel iletişim becerilerini kullanma, iletişim bağlamında taklit edebilme, jest kullanabilme ve rutinelere uyabilme becerilerini içeren, öğrencinin bireysel performansına uygun olacak şekilde performans görevleri verilmelidir.

FARKLILAŞTIRMA

Öğretim süreci, öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alacak şekilde esnek ve çok duyulu bir yapıyla düzenlenir. Öğrencilerin göz teması kurma, sıra alma, yönerge takibi, taklit gibi temel iletişim becerilerini kazanmaları için içerik düzeyinde görsel, işitsel uyarılarla kinestetik uyarıların birlikte kullanılması esas alınır. Derslerde kullanılan renkli, sesli ve ışıklı materyaller öğrencilerin dikkatini toplamasına, bakış, tepki gibi başlangıç düzeyindeki iletişim davranışlarını sergilemesine yardımcı olur. Bazı öğrenciler yalnızca nesneye yönelme ya da işaret etme düzeyinde katılım gösterirken bazıları sesli yanıtlar ya da mimik-jest kullanımıyla daha gelişmiş tepkiler verebilir.

Süreçte farklılaştırma, öğrencilerin etkileşime girdikleri iletişim yollarını çeşitlendirerek ve bu yollara yönelik bireysel destekler sunarak gerçekleştirilir. Göz teması, sıra alma, yönerge takibi gibi davranışlar grup içinde oynanan oyunlarla desteklenirken ihtiyaç duyan öğrencilere bire bir rehberlik sağlanır. Özellikle taklit, jest kullanımı ve tepki verme çalışmalarında öğrencilere model olma, fiziksel ipuçları sunma, görsel destekler kullanma gibi stratejilerle sürece aktif katılımları teşvik edilir.

Bazı öğrenciler basit hareketleri model eşliğinde taklit edebilirken bazıları yalnızca görsel kartı işaret ederek yanıt verebilir. Öğrenme süreci, öğrencinin gelişimsel düzeyine uygun olarak yapılandırılır ve aynı etkinlik farklı düzeyde katılım yolları sunar.

Ürün açısından farklılaştırma, öğrencinin iletişimsel bir davranışı hangi şekilde ortaya koyduğuna göre planlanır. Göz teması kurma, işitsel uyarana yönelme, jestle tepki verme ya da şarkıya ritimle eşlik etme gibi performanslar öğrenciye göre şekillenir. Sözel yanıt veremeyen öğrenciler için alternatif iletişim araçları kullanılarak farklı ürün biçimlerine (resim kartı seçme, işaret etme, jestle ifade etme vb.) fırsat tanınır. Ayrıca öğrencinin bireysel ilerlemesi takip edilerek ürünlerin içeriği ve karmaşıklığı uyarlanır. Örneğin bir öğrenci sırayla nesne taklidi yaparken bir başka öğrenci şarkının tekrarını jestle eşlik ederek sunabilir.

Öğretim ortamı ise her öğrencinin aktif katılımını destekleyecek şekilde yeniden kurgulanır. "U" şeklinde oturma düzeni, bire bir çalışma köşeleri, grup etkileşim alanları, sessiz gözlem bölgeleri gibi farklı ortam seçenekleriyle yapılandırılır. Öğrenme ortamı içerisinde büyük boy kartlar, alternatif iletişim araçları, işaret ve sesle uyarı veren oyuncaklar gibi çeşitli materyaller bulundurularak öğrencilerin farklı öğrenme yollarıyla etkileşime girmeleri sağlanır. Öğrencilerin sosyal-duygusal olarak desteklendiği, başarının küçük adımlarla ödüllendirildiği bu ortamda her öğrenciye kendi öğrenme temposunda gelişim gösterme fırsatı sunulur.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: DÜNYAYI ANLIYORUM, ANLAMLANDIRIYORUM

“Dünyayı Anlıyorum, Anlamlandırıyorum” temasında öğrencilerin vücudunun bölümleri ve çevresindeki nesne isimlerini ve eylemleri ayırt edebilmeleri, vücudunun bölümleri ve çevresindeki nesne isimlerini ve eylemleri adlandırmaları ve nesneler ve kavramlar arası ilişkilendirme yapabilmeleri amaçlanmaktadır.

ALAN BECERİLERİ

-

KAVRAMSAL BECERİLER

KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E2.5. Oyunseverlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme
Becerileri

SDB2.1. İletişim Becerisi, SDB2.2. İş Birliği Becerisi

Değerler

D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D17. Tasarruf

Okuryazarlık
Becerileri

OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Hayat Bilgisi ve Günlük Yaşam Becerileri, Sosyal Beceriler, Müzik

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

İÇERİK ÇERÇEVESİ

- İB2.1.** Vücudunun bölümlerini ve çevresindeki nesne isimlerini ve eylemleri ayırt edebilme
İB2.2. Nesneleri, eylemleri sınıflandırabilme ve ilişkilendirebilme

Anahtar Kavramlar

yüz ve vücut bölümleri, çevremizdeki nesneler, eylemler

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temada yer alan öğrenme çıktıları; gözlem formu, kontrol listesi, veri kayıt formu, bağlantı panosu gibi araçlarla değerlendirilebilir. Öğrencilere, nesneleri uygun gruplarla ilişkilendirebilmelerini gözlemek amacıyla grup çalışmasına dayalı bir performans görevi verilebilir. Görev kapsamında öğrencilerin, "hangi nesnenin hangi gruba ait olduğu"na ilişkin karar verme sürecine iş birliği içinde katılabilmeleri ve nesneleri ilgili gruplarla eşleştirebilmeleri beklenir. Süreç; veri kayıt formu, ve gözlem formu gibi değerlendirme araçlarıyla değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin göz teması kurdukları, ortak dikkat ve sıra alma becerilerini gerçekleştirdikleri, jestlerle kendilerini ifade edebildikleri ve jestleri tanıyabildikleri, konuşan kişiye dikkatlerini yöneltme, adlarına tepki verme ve taklit becerilerine sahip oldukları, nesneye yönelme ve basit sesli komutlarla eşleştirme becerilerinin gelişmiş olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Süreçte öğrencilerin göz teması, ortak dikkat, sıra alma, konuşan kişiye dikkatini yöneltme, adına tepki verme becerilerini değerlendirmek amacıyla gözlem formu, kontrol listeleri kullanılabilir. Öğrencilerin taklit etme becerilerini değerlendirmek amacıyla eğitsel oyun temelli değerlendirme ölçeği kullanılabilir. Eşleştirme becerileri eşleme kartları sunularak değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin sınıf, okul ve aile ortamına ilişkin davranış gözlem sonuçlarından hareketle, günlük yaşamlarında karşılaştıkları iletişim durumlarına yönelik kısa etkileşimler kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

İB2.1.

Öğrencilerden vücudunun bölümlerini ve çevresindeki nesne isimlerini ve eylemleri ayırt etme becerilerini kullanabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Vücudunun bölümlerinin isimlerini ayırt eder.
- Nesne isimlerini ayırt eder.
- Kendisi ve çevresi ile ilgili eylemleri ayırt eder.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilerin merak duygusunu uyandıran vücut bölümleriyle ilgili bir materyal tanıtılarak sürece başlanır (**E1.1**). Öğrencilerin temel vücut bölümlerini materyal üzerinden göstermeleri beklenir.

Öğrencilerin yakın çevresindeki nesnelere dikkatleri çekilir. Öğrencilerden dikkati çekilen çevrelerindeki nesneleri göstermeleri beklenir. Günlük sık kullanılan eylemler, eylem kartlarıyla öğrencilere gösterilir. Öğrenci öğrenme çıktısı olarak belirlenen eylemi kendisi yapabilir ya da sınıftaki bir öğrenciye yaptırıp diğer öğrencilerin dikkatini çekmeye çalışır. Gösterilen eylemler ile ilgili sorular sorularak öğrencilerin sürece aktif katılımı sağlanır **(SDB2.1)**. Öğrencilerden eğlenceli ve eğitsel oyunlar içerisinde istenen eylemi göstermeleri beklenir **(E2.5)**.

Dünyayı anlıyorum, anlamlandırıyorum teması altında kendini, çevresini ve ilişkili eylemleri anlama ve anlamlandırma ile ilgili performans görevleri verilebilir. Performans görevleri kendisi ve çevresiyle ilgili sözcükleri ve eylemleri ilişkilendirme ve sınıflandırabilme becerileri ile genişletilmelidir.

Öğrencilerden vücudunun bölümleri ve çevresindeki nesne isimlerini ve eylemleri adlandırabilme becerilerini gerçekleştirmeleri beklenir. Vücut bölümlerinin yer aldığı materyal öğrencilere tanıtılır. Öğrencilerden gösterilen vücudun bölümlerini adlandırmaları beklenir.

Öğrencilerden çevrelerindeki nesnelere dikkatlerini yöneltmeleri istenir. Öğrencilerden çevrelerinde bulunan nesne isimlerini adlandırmaları beklenir. Süreç içerisinde öğrencilerin aktif katılım göstermeleri ve arkadaşlarıyla iletişim kurarak birlikte oyun oynamaları desteklenir **(D3.4, D4.2, SDB2.1)**.

Yüz ve vücut bölümleri ile çevremizdeki varlıklarla ilişkili olan ve günlük yaşamda sık kullanılan eylemlerin ifade edilmesi beklenmektedir. Süreç eğitsel oyunlarla desteklenir **(E2.5)**.

İB2.2.

Öğrencilerden nesneler ve eylemler arası ilişkilendirme yapabilme becerilerini kullanabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Nesneler arası sınıflandırma yapar.
- Nesneler ve eylemler arası ilişkilendirme yapar.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilere bir gruba ait nesneler/nesne resimleri sunulur **(OB4)**. Öğrencilerden nesneleri ya da durumları ortak özelliklerine göre sınıflandırmaları beklenir **(KB2.5)**. Öğrencilerin aktif olarak sürece katılmaları ve iş birliği içerisinde çalışmaları sağlanır **(SDB2.2, D3.4)**. Bu etkinliklerde öğrencilerin kaynakları dikkatli kullanma üzerine konuşmaları sağlanarak tasarruf değeri pekiştirilir **(D17.2)**.

Öğrencilerden işlevlerine, kategorilerine ve neden-sonuca göre hazırlanan materyalleri incelemeleri istenir. İnceledikleri materyallerden nesne ve eylem ilişkileri kurmaları beklenir **(KB2.7)**. Öğrencilerin grup hâlinde çalışmaları desteklenerek hangi nesnenin hangi gruba ait olduğu ile ilgili iş birliği içinde çalışmaları beklenir **(SDB2.2, D4.2)**. Öğrencilere, nesneleri uygun gruplarla ilişkilendirebilmelerini gözlemlemek amacıyla grup çalışmasına dayalı bir performans görevi verilebilir. Görev kapsamında öğrencilerin, "hangi nesnenin hangi gruba ait olduğu"na ilişkin karar verme sürecine iş birliği içinde katılabilmeleri ve nesneleri ilgili gruplarla eşleştirebilmeleri beklenir. Süreç; bağlantı panosu, veri kayıt formu, kontrol listesi ve gözlem formu gibi değerlendirme araçlarıyla izlenebilir ve değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Öğrenciler, kendisi ve çevresi ile ilgili nesne isimleri ve eylemleri ayırt edebilme, adlandırabilme ve ilişkilendirme çalışmalarına kendi ilgi ve düzeylerine göre katılırlar. Çalışmalar esnasında kullanılacak materyaller ve yapılacak etkinlikler, öğrencilerin bireysel özelliklerine göre uyarlanır. Öğretim sürecinde etkinlikler, öğrencilerin özelliklerine göre bireysel ya da grup etkinliği şeklinde gerçekleştirilebilir. Öğrencilerin özellikleri doğrultusunda etkinliklerde kullanılacak materyaller; sesli, görsel, dokunsal gibi öğrencinin güçlü ve zayıf olduğu duyuşal özellikler dikkate alınarak seçilir. Öğrencilerin sınıflandırma çalışmalarında nesneler ya da eylemler arasındaki benzerlik ve farklılıkları ayırt edebilmesi için öğretmen, vurgulama yapabilir; önemli yerleri belirterek öğrenciye destek olabilir. Birden fazla duyuya hitap eden materyaller, görsel desteklerle kabartmalı ya da biçimsel olarak uyarlanarak kullanılabilir. Tüm bu uygulamalar süresince öğretmen, öğrencilerin ifade biçimlerine uygun olumlu geri bildirimlerde bulunur; eksik ya da hatalı ifadeleri fiziksel yardım, modelleme ve ipucu yoluyla düzeltir. Süreç ilerledikçe ipuçları kademeli olarak azaltılır.

Ürün açısından farklılaştırma kapsamında, adlandırma çalışmalarında öğrencilerin etkinliklere sesli katılmaları beklenir. Bu performansı gösteremeyen öğrenciler, jest, mimik gibi araç gerektirmeyen yollarla ya da resimli kartlar, tablet, bilgisayar gibi ileri teknoloji materyallerle öğretime katılırlar. Resimli kartı gösterme, kartı kaldırma, jest/mimik ile onay verme davranışlarıyla alternatif iletişime katılmaları desteklenir. Sözel ifade becerisi sınırlı olan öğrenciler için öğretmen rehberliğinde tepkiler şekillendirilmelidir. Sözel becerisi gelişmiş öğrencilerden ise kendiliğinden tepki üretmeleri beklenmelidir. Sözel ifade çıktısı olmayan öğrenciler için görsel ve teknolojik materyallerle seçim yapmaları istenir.

Öğretim ortamı, her öğrencinin aktif katılımını destekleyecek şekilde yeniden kurgulanır. "U" şeklinde oturma düzeni, bire bir çalışma köşeleri, grup etkileşim alanları, sessiz gözlem bölgeleri gibi farklı ortam seçenekleriyle yapılandırılır. Öğrenme ortamı içerisinde büyük boy kartlar, alternatif iletişim araçları, işaret ve sesle uyarı veren oyuncaklar gibi çeşitli materyaller bulundurularak öğrencilerin farklı öğrenme yollarıyla etkileşime girmeleri sağlanır. Öğrencilerin sosyal-duyuşal olarak desteklendiği, başarının ödüllendirildiği bu ortamda her öğrenciye kendi öğrenme temposunda gelişim gösterme fırsatı sunulur.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: BEN KİMİM?

“Ben Kimim?” temasında öğrencilerin sorulduğunda kendilerini tanıtabilmeleri, tercihlerini ifade edebilmeleri, duygu ve düşüncelerini açıklayabilmeleri ve değişen durumlar doğrultusunda eylemlerini düzenleyebilmeleri amaçlanmaktadır.

ALAN BECERİLERİ

-

KAVRAMSAL BECERİLER

KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER

E.1.1. Merak, E1.6. Seçicilik, E2.3. Girişkenlik, E2.5. Oyunseverlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB2.1. İletişim Becerisi, SDB2.3. Sosyal Farkındalık Becerisi, SDB3.1. Uyum Becerisi, SDB3.2. Esneklik Becerisi

Değerler

D4. Dostluk, D12. Sabır, D14. Saygı

Okuryazarlık Becerileri

OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Hayat Bilgisi ve Günlük Yaşam Becerileri, Sosyal Beceriler, Müzik

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

-

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- İB3.1.** Sorulduğunda kendini tanıtabilme
İB3.2. Tercihlerini belirtebilme
İB3.3. Duygu ve düşünceleri ifade edebilme
İB3.4. Değişen durumlar doğrultusunda eylemleri düzenleyebilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kendi ve Yakın Çevresi
 Duygular ve Düşünceler

Anahtar Kavramlar

kendini tanıtma, ad-soyadı, fiziksel özellikler, kimlik bilgisi, yakın çevre, istekler, reddetme, duygu ve düşünceler

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temada yer alan öğrenme çıktıları; gözlem formu, kontrol listesi ve portfolyo değerlendirme ölçeği gibi araçlarla değerlendirilebilir.

Öğrencilere, yakın çevresinde sıkça iletişim kurdukları kişileri tanıyabilmelerini gözlemlemek amacıyla bir performans görevi verilebilir. Görev kapsamında öğrencilerin, kendilerine sunulan görselleri inceleyerek yakın çevresindeki kişilerin adını ve yakınlık derecesini ifade edebilmeleri veya görsel destekle gösterebilmeleri beklenir. Süreç; gözlem formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin günlük yaşamlarında temel iletişim becerilerine sahip oldukları ve adlarına tepki verme davranışlarına yönelik temel bir farkındalık geliştirdikleri kabul edilmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin daha önceden yapılandırılmamış oyun etkinliklerine katılım sağladıkları ve bu süreçte sözel yönergeleri takip edebildikleri, nesneleri ve eylemleri tanıyabildikleri, sınıflandırma ve ilişkilendirme yapabildikleri, jest ya da basit cümleler kullanarak kendilerini ifade edebildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrenciler için eğlenceli ve eğitsel bir oyunlar planlanarak oyun içerisindeki temel iletişim becerileri, adına bakma, sözel yönergeleri takip etme, nesneleri ve eylemleri tanıyabilme, sınıflandırma ve ilişkilendirme becerileri gözlemlenebilir. Gözlem sonuçları gözlem formu, kontrol listesi aracılığıyla kayda geçirilebilir ve değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin günlük yaşamlarında kendilerini tanıttıkları durumlara ilişkin etkileşimler kurulabilir. Bu süreçte öğrencilere tercihlerine yönelik sorular yöneltilerek geçmiş deneyimlerine dayalı seçimlerde bulunmaları teşvik edilebilir. Ardından öğrencilerin bu deneyimlerle bağlantı kurarak duygu ve düşüncelerini ifade etmelerine yönelik etkileşimler yürütülebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

İB3.1.

Öğrencilerden sorulduğunda kendini tanıtabilme becerilerini kullanabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Adını ve soyadını söyler.
- Kendisini basit olarak tanıtır.
- Kendisini fiziksel özellikleri açısından tanıtır.
- Yakın çevresini tanıtır.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Sürece öğrencilerin merak duygularını uyandıracak canlandırıcı bir materyalle başlangıç yapılır **(E1.1)**. Öncesinde materyal konuşturularak model olunabilir. Öğrencilerden ad ve soyadlarını söylemeleri kendilerini basit olarak tanıtmaları istenir. Öğrencileri birbirlerini dikkatle dinlemeleri ve arkadaşlarının sözünü kesmeden beklemeleri teşvik edilerek sürece katılımları tekrarlı uygulamalar, eğlenceli ve eğitsel oyunlarla desteklenir **(D14.1, E2.5)**.

Öğrencilere fiziksel özelliklerin ne olduğu bir materyal üzerinden tanıtılır. Öğrencilerden sırayla kendi fiziksel özelliklerini söylemeleri beklenir **(SDB2.1)**.

Öğrencilerin yakın çevresinde sıkça iletişim kurdukları kişilerin görselleri öğrencilere gösterilir. Öğrencilerden görselleri inceleyerek yakın çevresini tanıtmaları istenir **(OB4)**. Öğrencilere, yakın çevresinde sıkça iletişim kurdukları kişileri tanıyabilmelerini gözlemlemek amacıyla bir performans görevi verilebilir. Görev kapsamında öğrencilerin, kendilerine sunulan görselleri inceleyerek yakın çevresindeki kişilerin adını ve yakınlık derecesini ifade edebilmeleri veya görsel destekle gösterebilmeleri beklenir. Süreç; gözlem formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

İB3.2.

Öğrencilerden tercihlerini belirtebilme becerilerini kullanabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- İstediklerini/hoşuna gidenleri basit cümle ile belirtir.
- Reddettiklerini/hoşuna gitmeyenleri basit cümle ile belirtir.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilere hoşlarına giden ve tercih etme olasılıkları yüksek olan durumları seçebilecekleri ifade edilerek süreç başlatılır. Yiyecek, etkinlik veya nesne/nesne resimlerinin olduğu seçenekler sunularak ve öğrencilerin bağımsız bir şekilde seçim yapmaları sağlanır **(E1.6)**. Öğrencilerden basit cümlelerle isteklerini ifade etmeleri beklenir.

Öğrencilere reddettikleri ya da hoşlanmadıkları yiyecek, etkinlikler veya nesneler tanıtılır. Öğrencilere çeşitli yiyecek, etkinlik veya nesneler tanıtılır. Bu seçenekler arasından öğrencilere tercih etmeyecekleri bir yiyecek, etkinlik ya da nesne/nesne resmi sunulur, öğrencilerden hoşlanmadıkları durumu basit cümlelerle ifade etmeleri beklenir **(E2.3)**. Öğrencilerin bu becerileri sergileme süreci; kontrol listesi, derecelendirme ölçeği, gözlem formu gibi araçlarla değerlendirilebilir.

İB3.3.

Öğrencilerden duygu ve düşünceleri ifade edebilme becerilerini kullanabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- İletişim bağlamlarında duygularını ifade eder.
- İletişim bağlamlarında düşüncelerini ifade eder.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Somut materyaller aracılığıyla duygular tanıtılır. Öğrencilere duygularını ifade etmelerini sağlayacak sorular sorulur. Öğrencilerden iletişim bağlamında duygularını ifade etmeleri beklenir. Öğrencilerin sergilediği davranışlar gözlemlenir ve süreç, kontrol listesi ve gözlem formuna kaydedilerek değerlendirilir.

Önceden belirlenen bir konu üzerine öğrencilerle sohbet edilerek konuyla ilgili sorulan sorulara yanıt vermeleri istenir. Öğrencilerden birbirlerini dinleyerek arkadaşlarının fikirlerine saygı göstererek düşüncelerini ifade etmeleri beklenir **(D4.2, D14.1, SDB2.3)**. Değerlendirme için kontrol listesi, gözlem formu kullanılabilir.

İB3.4.

Öğrencilerden değişen durumlar doğrultusunda eylemleri düzenleyebilme becerilerini kullanabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Değişiklikleri fark eder.
- Değişikliklere doğru tepki verir.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Sınıf içinde uygulanan rutinlerden bir veya birkaçında değişiklik yapılarak öğrencilerden bu değişiklikleri fark etmeleri sağlanır. Ayrıca öğrencilerden yapılan değişikliklere doğru tepki vererek rutin içerisinde uyumlu davranış göstermeleri beklenir **(D12.2, SDB3.1, SDB3.2)**. Değerlendirme için gözlem formu, derecelendirme ölçeği kullanılabilir. Performans görevleri verilirken öğrencinin kendini tanıtabilmesine, tercihlerini belirtebilmesine, duygu ve düşünceleri ifade edebilmesine, değişen durumlar doğrultusunda eylemleri düzenleyebilmesine olanak sağlayacak görevler verilmesine özen gösterilmelidir.

FARKLILAŞTIRMA

Öğretim süreci öğrencilerin kendini tanıtmaya, tercihlerini belirtme, duygu ve düşüncelerini ifade etme ve değişen durumlara göre eylemlerini düzenleyebilme becerilerini geliştirmeye yönelik olarak öğrencilerin bilişsel, dilsel ve sosyal-duygusal gelişim düzeylerine göre esnek biçimde planlanır.

Süreçte çoklu duyuşsal yaklaşımlar (görsel, işitsel, dokunsal vb.) kullanılarak öğrencilerin kendilerini ifade edebilecekleri farklı yollar desteklenir. Örneğin bazı öğrenciler adını söyleyerek kendini tanıtırken bazıları resimli kartları göstererek veya bir nesne aracılığıyla bunu yapabilir. Duyguların ifade edilmesi sürecinde ise yüz ifadeleri kartları, ayna çalışmaları, duygu renkleri gibi görsel desteklerden yararlanılır.

Özellikle tercih belirtme ve duygularını ifade etme süreçlerinde öğretmenler; model olma, tekrarlarla pekiştirme, seçenek sunma gibi öğretimsel stratejileri kullanır. Bazı öğrenciler tercihlerini sözel olarak ifade ederken bazıları işaret etme ya da alternatif iletişim sistemleri (tablet uygulamaları vb.) aracılığıyla seçimlerini yapabilir. Değişen durumlara göre davranışlarını uyarlamakta zorlanan öğrenciler için ise sosyal öyküler, video modellemeler ve görsel rutin tablolar kullanılarak yapılandırılmış rehberlik sağlanır.

Süreçte farklılaştırma, öğrencinin ifade biçimine ve düzenleme becerisine göre planlanır. Bazı öğrenciler bir etkinlikte duygu durumuna göre davranışını ayarlayabilirken bazıları yalnızca rutin bir sırayı takip ederek yanıt verebilir. Öğretmenler, öğrencilerin bağımsızlık düzeyine göre doğrudan destekten gölgeleme stratejilerine kadar farklı destek düzeyleri sunar.

Ürün açısından farklılaştırma öğrencinin duygularını, tercihlerini veya kendini tanıtmayı nasıl ifade ettiğine göre çeşitlenir. Sözel yanıt verebilen öğrenciler kısa cümlelerle kendini tanıtabilirken iletişimsel desteğe ihtiyaç duyan öğrenciler isim etiketine dokunma, kart seçme ya da dijital bir cihaz kullanarak yanıt verebilir. Duygularını ifade etmede bazı öğrenciler yüz ifadeleri gösteren kartlardan birini seçebilirken bazıları bu duyguları taklit yoluyla ya da sanat etkinlikleriyle (öfke resmi vb.) yansıtabilir. Öğrencilerin ürünleri bireysel gelişimlerine göre değerlendirilir; içerik ve karmaşıklık düzeyi zamanla artırılır. Örneğin bir öğrenci yalnızca “mutlu” ifadesini tanıırken bir diğeri “Heyecanlıyım çünkü top oynadık.” gibi açıklamalı ifadeler sunabilir.

Öğretim ortamı, öğrencilerin kendilerini güvenli, anlaşılmış ve kabul edilmiş hissetmelerini destekleyecek şekilde yeniden yapılandırılır. Sınıf içerisinde duyguları tanımlamaya yardımcı olacak görsel panolar, duygu termometreleri, tercih kutuları ve kişisel tanıtım köşeleri yer alır. Sessiz alanlar, bireysel ifade fırsatları, grup içi paylaşım zamanları gibi düzenlemelerle öğrencilerin hem bireysel hem de sosyal düzeyde kendilerini ifade etmeleri desteklenir. Ayrıca farklı iletişim düzeyindeki öğrenciler için uygun alternatif iletişim materyalleri (kartlar, düğmeli konuşma cihazları, jest posterleri) öğrenme ortamıyla bütünleştirilir. Bu ortamda öğrencilerin duygu düzenleme becerilerini geliştirmesi için öğretmenlerce olumlu geri bildirimler, ödüller ve sosyal öykülerle desteklenmiş bir öğrenme ortamı sağlanır.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: OYUN OYNUYORUM

“Oyun Oynuyorum” temasında öğrencilerin bağlama uygun oyun oynamaları, etkileşime dayalı oyun türlerine katılmaları, şarkı ve tekerleme söylemeleri ve drama etkinliklerinde rol almaları amaçlanmaktadır.

ALAN BECERİLERİ

-

KAVRAMSAL BECERİLER

KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E2.5. Oyunseverlik, E3.3. Yaratıcılık, E3.6. Analitiklik, E3.7. Sistematiçlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB2.1. İletişim Becerisi, SDB2.2. İş Birliği Becerisi, SDB3.1. Uyum Becerisi, SDB3.2. Esneklik Becerisi

Değerler

D1. Adalet, D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D10. Mütevazılık, D14. Saygı, D18. Temizlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Hayat Bilgisi ve Günlük Yaşam Becerileri, Müzik, Bağımsız Yaşam Becerileri

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.4. Çözümleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- İB4.1.** Bağlama uygun oyun oynayabilme
İB4.2. Etkileşime dayalı oyun türlerine katılabilme
İB4.3. Şarkı veya tekerleme söyleyebilme
İB4.4. Drama etkinliğinde rol alabilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Oyun Oynama
 Etkileşimli Oyun
 Şarkı ve Tekereleme Söyleme
 Drama Etkinliğinde Rol Alma

Anahtar Kavramlar

oyun, iletişim, sosyal etkileşim, iş birliği, kurallara uyma, etkileşim

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrencinin bireysel gelişim alanlarına göre değerlendirmesi (seçim yapma, kurallara uyma vb.); oyun gözlem formu, derecelendirme ölçeği ve kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir. Öğrencinin grup oyunlarına katılım sürecinin değerlendirilmesi (oyuna katılmaya istekli olma, iş birliği yapma, fikir alışverişinde bulunma ve yardım isteme becerisi vb.); derecelendirme ölçeği, dereceli puanlama anahtarı, grup değerlendirme formu, açık uçlu sorular ve akran değerlendirme formu kullanılarak kaydedilebilir. Performans görevi olarak öğrencilerin bağımsız olarak seçtikleri malzemeleri kullanmaları; arkadaşlarıyla iş birliği içinde parçalar arasındaki ilişkileri belirlemeleri ve bu doğrultuda özgün oyunlar geliştirmeleri verilebilir. Performans görevi; iş birliği yapma, parçalar arası ilişkileri belirleme, özgün oyunlar üretme, bağımsız oyun oynama ölçütlerine göre değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin daha önce yapılandırılmamış oyunlara katılım sağladıkları ve bu süreçte temel nesneleri tanıdıkları, ortak dikkati kurabildikleri, dikkatlerini sürdürdükleri, dikkatlerini istenen alana yönlendirebildikleri kabul edilmektedir. Öğrencilerin önceki öğrenmelerinde taklit temelli rollerde yer aldıkları ve bu bağlamda değişen durumlar karşısında eylemlerini düzenleyebildikleri, tercihlerini ifade edebildikleri ve karşılıklı etkileşimi başlattıkları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrenciler okul ve sınıf ortamında gözlemlenir ve taklit becerilerini gösterme, temel nesneleri tanıma, ortak dikkati kurma kontrol listeleri ve oyun gözlem formuyla değerlendirilebilir. Ayrıca öğrencilere küçük roller verilerek değişen durumlar karşısında eylemlerini düzenleme ve karşılıklı etkileşimi başlatması oyun temelli değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

Etkinlik öncesinde, öğrencilerin günlük yaşamlarında oyun oynadıkları ortamlara ve tercih ettikleri oyun-oyuncaklara ilişkin etkileşimler kurulabilir. Bu süreçte oyun ve şarkılara dair görseller kullanılarak öğrencilere tercihleri ve deneyimleri hakkında sorular yöneltilebilir. Ardından öğrencilerin ev ortamındaki anne, baba ve çocuk rollerine ilişkin yaşantıları üzerine sohbet edilebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

İB4.1.

Öğrencinin oyun başlatma, sürdürme ve sonlandırma becerilerini kullanabilmesi için aşağıdaki davranışları sergilemesi beklenir:

- Oyun oynama talebinde bulunur.
- Oyun başlatır.
- Oyun sürdürür.
- Oyun sonlandırır.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilere oyun materyalleri tanıtılarak öğrencilerden oyun oynama talebinde bulunmaları istenir. Öğrencilerden oyuncakları ilgilerine göre seçmeleri ve oyunu başlatmaları istenir. Öğrencilerden ilgilerine göre bağımsız olarak araç gereç seçmeleri, sosyal etkileşim ve iş birliği içinde oyunu sürdürmeleri beklenir (**SDB2.2**). Süreçte öğrencilerin iş birliği içinde çalışmaları ve takım hâlinde hareket etmeleri pekiştirilerek sürecin sonunda oyunun sonlandırılması sağlanır (**D4.1**).

Oyun sonlandırıldıktan sonra hatırlatıcı bir şarkı eşliğinde öğrencilerin oyuncakları toplamaları ve bir sonraki oyun için temiz ve düzenli bir ortam bırakmaları istenir (**D18.2**). Öğrencilerin performansları gözlem formu, derecelendirme ölçeği aracılığıyla kayıt altına alınabilir.

İB4.2.

Öğrencinin oyun türlerine yönelik gelişimsel becerilerini sergileyebilmesi için aşağıdaki oyun türlerini oynaması beklenir:

- Keşfedici oyun oynar.
- Sebep-sonuç oyunu oynar.
- "Mış gibi" oyunu oynar.
- Sembolik oyun oynar.
- Kurallı oyun oynar.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Oyun öncesinde öğrencilerde merak uyandırmak amacıyla ilgili konulara yönelik sorular yöneltir. Alınan yanıtlar doğrultusunda öğrencilerin önceden hazırlanmış materyallere yönlendirilerek yeni keşfedici oyun oynamaları sağlanır. Keşfedici oyuna yönelik olarak öğrencilere dokunsal, işitsel, görsel uyaranların olduğu materyaller verilir. Öğrencilerin bu materyallerin duysal uyaranlarını keşfetmeleri beklenir. Ayrıca benzer ilgi alanlarına sahip öğrencilerden oyun grupları oluşturulabilir. Öğrencilerden oluşturulan gruplardan seçtikleri malzemelerle kendilerine uygun görev ve sorumlulukları yerine getirerek oyun oynamaları beklenir (**D3.4**). Oluşturulan gruplardan belirlenen öğrenme öğrenme çıktıları doğrultusunda bağımsız olarak seçtikleri malzemeleri kullanmaları; arkadaşlarıyla iş birliği içinde parçalar arasındaki ilişkileri belirlemeleri ve bu doğrultuda özgün oyunlar geliştirmeleri performans görevi olarak verilebilir (**E3.3, SDB2.2, KB2.4**). Süreçte öğrenciler gözlemlenerek performans görevlerinin gerçekleşme düzeyi kontrol listesine kaydedilebilir. Oyunlarda öğrencilerin oyuncak ve materyalleri paylaşmaları, oyun sırasında birbirlerine yardım etmeleri teşvik edilir (**D10.3, D20.2**).

Sebep-sonuç oyununun nasıl oynanacağı açıklanır ve öğrencilerin mevcut ön bilgileriyle bağlantı kurmaları sağlanır. Öncelikle sesli, ışıklı, açılan-kapanan basit materyallerle öğrencilere sebep-sonuç ilişkisi anlatılmaya çalışılır. Öğrencilerden bu materyallerle bağımsız olarak sebep-sonuç oyunu oynaması beklenir **(E1.2)**. Sonrasında “Hikâyeyi bitir.” etkinliğiyle bir olay başlatılır. Öğrencilerden sebep sonuç ilişkisi içerisinde hikâyeyi oyunlaştırarak tamamlamaları beklenir. Her öğrencinin oyun içerisinde sorumluluklarını yerine getirerek arkadaşlarıyla birlikte keyifli vakit geçirmeleri sağlanır **(D3.4, E2.5)**. Oyun sonunda öğrencilerin oyun alanını toplamaları istenir.

Öğrencilerden “mış gibi” oyunu oynamaları istenir. Öğretmen süreci yönlendirir. Örneğin öğrencilere bir ev ortamı kartı gösterilir ve karttaki görselin daha iyi anlaşılabilmesi için açıklayıcı sorular sorulur. Ardından öğrencilere basit roller sunulur ya da roller arasından seçim yapmalarına fırsat tanınır. Oyun sırasında her öğrencinin kendi rolünü basit görevlerle canlandırması beklenir. Gerektiğinde öğretmen, model olarak davranışı oyun içinde öğrenciyle birlikte gerçekleştirir.

Oyun sonunda öğrencilerin rollerine uygun şekilde “mış gibi” yaparak taklit davranışları sergilemeleri beklenir. Ayrıca şarkı eşliğinde oyuncakları toplamaları ve bir sonraki oyun için alanı temiz tutmaları istenir **(D18.2)**. Süreç boyunca öğrencilerin sergilediği davranışlar gözlemlenir ve gözlem formuna kaydedilir.

Öğrencilere kendilerine sunulan nesnelere farklı özellikler atfetmelerine yardımcı olacak şekilde sorular sorularak örnekler gösterilerek sembolik oyun süreci anlatılır. Oyun aşamasında öğrencilere nesnelere farklı anlamlar yükleyebilecekleri, örneğin dalı mikrofona gibi kullanarak konuşma ya da şarkı söyleme, su ve boyayı karıştırarak çorba pişirme gibi oyunlar oynayabilecekleri ifade edilir.

Öğrencilerden gözleme dayalı tahminlerde bulunarak oyunu planlamaları ve sembolik oyun oynamaları beklenir. Ayrıca farklı performans sergileyen öğrencilerden küçük oyun grupları oluşturulur. Bu gruplarda öğrencilerin oyuna aktif katılım sağlamaları ve sosyal etkileşime girerek iş birliği yapmaları, gerektiğinde yardım talep etmeleri, oyun içerisinde fikir alışverişi yapmaları ve oyun içerisinde birbirlerinin isteklerine karşı olumlu yanıt verecek dengeyi kurmaları beklenir **(D10.1, SDB2.1)**.

Kurallı oyunun geçmişten günümüze aktarılan birer kültürel değer olduğu vurgulanarak bu oyunlara katılım yoluyla öğrencilerin manevi değerleri yaşatmaları ve geleceğe taşımaları desteklenir **(OB5, D14.3)**. Oyuna başlamadan önce öğrencilere oyunda uyulması gereken görev ve sorumlulukların olduğu ve herkesin bu sorumlulukları kuralına uygun yerine getirmesi gerektiği hatırlatılır **(D1.1)**. Kurallı oyun başlangıcında süreç öğretmen tarafından yönetilebilir. Daha sonra öğrencilerden kuralına uygun olarak oyunu sürdürmeleri beklenir. Oyun sonunda öğrencilerde kurallara uyma, değişen durumlara uyum sağlama, arkadaşlarına saygılı olma, millî ve manevi değerlere duyarlı davranma gibi davranışların gerçekleşmesi beklenir **(SDB3.1)**. Öğrencilerin davranışları kontrol listesi, derecelendirme ölçeği ile değerlendirilebilir.

İB4.3.

Öğrencinin ritim, ses ve dil kullanımına dayalı müziksel ifade becerilerini sergilemesi için aşağıdaki davranışları göstermesi beklenir:

- Söylenen şarkıya tempo ile eşlik eder.
- Söylenen şarkıya sözle/sesle eşlik eder.
- Şarkı söyler.
- Tekerleme söyler.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilerden sırayla söylenen bir şarkıya önce tempoyla ardından sesle/sözle eşlik etmeleri ve son aşamada şarkıyla birlikte tekerlemeleri söylemeleri beklenir. Sürecin başında ritim çubukları, marakas gibi basit ritim araçları tanıtılır. Öncelikle tanıdık ve sade sözlere sahip bir çocuk şarkısı seçilerek öğrencilere sunulur. Öğrencilerin bu şarkıya ritim tutarak tempoyla eşlik etmeleri sağlanır. Sonrasında ritim eşliğinde şarkıyı söylemeleri beklenir. Ardından öğrencilere başı verilen bir tekerlemeyi jest, mimik veya sesle tamamlamaları için fırsat tanınır. Tekerleme söylenirken anlamayı desteklemek amacıyla görsel kartlar kullanılabilir. Öğrencilerin birbirleriyle etkileşim kurarak tekerlemeyi sistematik biçimde söylemeleri hedeflenir **(E3.7)**. Öğrencilerin katılım düzeyleri hem bireysel hem de grup içi etkileşim bağlamında gözlemlenir. Öğrencilerin davranışları kontrol listesi, derecelendirme ölçeği ile değerlendirilebilir

İB4.4.

Öğrencinin drama etkinliklerine katılım düzeyini ortaya koymak amacıyla aşağıdaki davranışları sergilemesi beklenir:

- Drama etkinliğini izler.
- Drama etkinliğinde pasif (hareketsiz) rol alır.
- Drama etkinliğinde aktif (hareketli) rol alır.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Drama çalışmasına başlamadan önce öğrencilerin canlı bir performans ya da video aracılığıyla bir drama çalışmasını izlemeleri sağlanarak merak uyandırılır **(E1.1)**. Yapılacak drama çalışmasının konusu, öğrencilerin günlük yaşamda karşılaşılabilecekleri durumlara dayalı olarak öğrencilerin katılımıyla birlikte belirlenir. Roller öğrencilerin gelişimsel özelliklerine göre gruplandırılır. Belirlenen konular kartlara yazılarak bir sandık içerisine konulur. Öğrencilerin sandıktan kart seçmeleri sağlanır. Öğrencilerden olaylar karşısında davranışlarını uygun şekilde kontrol etmeleri, hedeften kopmadan problemi ön görerek akıl yürütmeyeyle çözüme ulaşmaları ve anlık değişen durumlarda yeniden planlama yaparak rollerini aktif veya pasif canlandırmaları beklenir **(E3.6, SDB3.2)**. Öğrencilerin oyunu daha iyi anlamaları, durumu yorumlayarak kendi cümleleriyle aktarmaları ve ana düşünceye ulaşmaları amacıyla sorular yöneltebilir. Öğrencilere verilen performans görevleri sırasında ortaya koydukları beceriler; kontrol listesi, açık uçlu sorular, akran değerlendirme formu gibi değerlendirme araçlarıyla kaydedilebilir. Öğrencilere oyun oynayabilecekleri, şarkı/tekerleme söyleyebilecekleri etkinlikler içeren performans görevleri verilebilir. Süreç, gözlem formu kullanılarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Öğrenciler; oyun, şarkı, tekerleme ve drama etkinliklerine kendi ilgi ve hazırbulunuşluk düzeylerine göre katılarak öğrenme sürecine dâhil olurlar. Oyun materyalleri, öğrencilerin bireysel ilgisine uygun olacak şekilde çeşitlendirilir; sembolik, kurallı ve keşfetmeye dayalı oyunlar farklı düzeylerde yapılandırılır. Öğrenciler ister bireysel, ister eşli ya da küçük grup içinde oyun kurma fırsatına sahip olur. Bazı öğrencilere oyunlara başlama ve sürdürme sürecinde yönlendirici görseller, modellemeler veya ipuçları sunulurken bazı öğrencilerin bağımsız oyun süreçleri desteklenir.

Şarkı ve tekerleme etkinliklerinde öğrencilerin sesli katılım göstermeleri beklenirken sözlü ifade zorluğu yaşayan öğrencilere ritim çubuğu, el hareketleri ya da mimiklerle eşlik etme seçenekleri tanınır. Sözcük dağarcığı yetersizliği olan öğrenciler için görseller ve sadeleştirilmiş sözler kullanılır; dilsel olarak daha ileri düzeyde olan öğrencilerin şarkıya ya da tekerlemeye yeni sözler eklemeleri, yaratıcı varyasyonlar üretmeleri teşvik edilir.

Drama etkinliklerinde öğrenciler pasif (izleyici) ya da aktif (oyuncu) roller arasında seçim yapabilir. Bazı öğrenciler yalnızca izleyici olarak sürece katılırken bazıları rol üstlenerek drama içinde hareket eder. Roller; jest, mimik, nesne kullanımı ya da basit sözel ifadelerle canlandırılabilir. Öğretmen öğrencinin düzeyine göre dramanın içeriğini basitleştirir, açıklayıcı betimlemeler yapar ve gerektiğinde doğrudan model olur. Etkinlikler sırasında öğrencilerin sosyal etkileşim kurmaları, iş birliği yapmaları ve ifade becerilerini kullanmaları desteklenir.

Tüm süreç boyunca öğrenciler kendi hızlarında ilerler ve gerektiğinde bireysel destek alırlar. Alternatif iletişim yolları (sembol kartları, resim eşleştirme, işaret etme vb.) kullanılabilir. Öğrencilerin ilgisini ve katılımını artırmak amacıyla oyun, müzik, görsel materyaller ve hareket temelli etkinliklerle öğrenme ortamı zenginleştirilir. Katılımlar olumlu pekiştireçlerle desteklenir ve öğrencilerin performansları, yapılandırılmış değerlendirme araçlarıyla takip edilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. TEMA: BİRLİKTE KONUŞALIM

“Birlikte Konuşalım” temasında öğrencilerin iletişim bağlamlarına uygun dil kullanmaları, farklı iletişim ortamlarında sohbet başlatabilmeleri, sohbeti sürdürebilmeleri ve başkalarının başlattığı sohbetlere uygun şekilde katılabilmeleri amaçlanmaktadır.

ALAN BECERİLERİ

-

KAVRAMSAL BECERİLER

KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E3.1. Muhakeme

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri

SDB2.1. İletişim Becerisi, SDB2.2. İş Birliği Becerisi, SDB2.3. Sosyal Farkındalık Becerisi

Değerler

D14. Saygı, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Hayat Bilgisi ve Günlük Yaşam Becerileri, Sosyal Beceriler

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.13. Yapılandırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İB5.1. İletişim bağlamında uygun dil kullanarak sohbet edebilme

İB5.2. İletişim bağlamında sohbe katılabilme

İletişim Bağlamı
İletişim Bağlamında Sohbet Edebilme
İletişim Bağlamında Sohbe Katılabilme

Anahtar Kavramlar

iletişim bağlamı, soru sorma, olayları sıralama, sohbet

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Tema kapsamında yer alan öğrenme çıktılarının ölçme ve değerlendirme süreci, öğrencilerin iletişim becerilerini bireyselleştirilmiş yöntemlerle izlemeye odaklanır. Sözel iletişimde yetersizlik yaşayan bireyler için jest, mimik, işaret ya da sembol kullanımı da değerlendirme kapsamına dâhil edilir. Öğrencilere görsel bir hikâye üzerinden olayları sıralama, adlandırma ve iletişim kurma becerilerini sergilemeleri amacıyla bir performans görevi verilebilir. Öğrencilerin bu süreçte gösterdikleri beceriler; gözlem formu aracılığıyla izlenip değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

İletişim becerilerinin gelişimi için öğrencinin dikkatini sürdürmesi sıra alması, olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurması, olayları zaman sırasına göre ayırt etmesi, temel cümle yapılarını kullanması ve duygu ile düşüncelerini ifade etme konusunda başlangıç düzeyinde iletişim becerilerine sahip olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin dikkatini sürdürmeleri, sıra almaları, olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurmaları, olayları zaman sırasına göre ayırt etmeleri, temel cümle yapılarını kullanmaları ve duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri çeşitli sınıf içi oyun temelli etkinliklerle değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin farklı ortamlarda yaşadıkları iletişim deneyimlerine ilişkin kısa etkileşimler kurulur. Öğrencilere günlük yaşama ait ve düzeylerine uygun bir soru yöneltilerek bu deneyimlere geri dönmeleri teşvik edilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

İB5.1.

Öğrencilerden iletişim bağlamında uygun dil kullanabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Sorulan sorulara uygun yanıt verir.
- Bağlama uygun soru sorar.
- Olayları sırasına uygun anlatır.
- Dil bilgisi kurallarına uygun konuşur.
- Kurallara uygun biçimde sohbet eder.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Görsel bir iletişim aracıyla öğrencilerin merak ettikleri konulara dikkatleri çekilerek süreç başlatılır **(E1.1)**. Öğrencilerden görsel hikâyeye yönelik sorulara uygun yanıt vermeleri, olayları oluş sırasına göre anlatmaları, nesne, kişi ve yer adlarını ifade etmeleri beklenir **(OB4)**. Süreç boyunca öğrencilere gerekli durumlarda ipucu verilir; doğru yanıtlarında olumlu, eksik ya da hatalı yanıtlarında düzeltici geri bildirim sunulur. Sözel iletişim kuramayan öğrenciler, işaret etme, jest-mimik ya da sembol kartı kullanarak yanıt vermeye teşvik edilir. Öğrencilerin taklit, gösterme ve anlatma becerileri gözlem formları ve kontrol listeleriyle değerlendirilebilir.

Etkinliğin devamında öğrencilerden görseli inceleyerek kendi cümleleriyle olayları anlatmaları ve arkadaşlarına sorular sormaları istenir **(SDB2.3)**. Verilen yanıtlar etkin şekilde dinlenir ve bunun yanında nezaket kurallarına uyarak tepki verme davranışları desteklenir **(D14.1, SDB2.1)**. Sözel iletişim kuramayan öğrenciler için soru kartları ya da semboller sağlanır. Sohbet sırasında hem kendisi için hem de sohbete katılan diğer bireylerin kişisel alanlarına saygı gösterir **(D8.1)**. Sohbet sırasında ailesine ve kendisine ait özel bilgileri paylaşmamaya özen gösterir **(D8.4)**.

Öğrencilere görsel bir hikâye üzerinden olayları sıralama, adlandırma ve iletişim kurma becerilerini sergilemeleri amacıyla bir performans görevi verilebilir. Öğrencilerin bu süreçte gösterdikleri beceriler; gözlem formu aracılığıyla izlenip değerlendirilebilir.

Öğrencilerin sorulara uygun yanıtlar verebilmesi, bağlama uygun sorular sorabilmeleri, nesne, kişi ve yerleri doğru adlandırabilmesi ile olayları, duygu ve düşüncelerini dil bilgisi kurallarına uygun ve sıralı bir şekilde ifade etmeleri beklenir **(OB1, OB4, SDB2.1)**. Bu becerilerin gelişimini desteklemek amacıyla sürecin başında, öğrencilerin ilgisini çekecek günlük bir konuyla ilişkili fotoğraf ya da kısa görsel bir hikâye kullanılır **(E1.1)**. Görsel içerik üzerinden yöneltilen merak uyandırıcı sorular sayesinde öğrencilerin kavramlar ve düşünceler arasında anlamlı bağlantılar kurmaları desteklenir **(E1.1, E3.1, KB2.13)**.

Dil bilgisi kurallarına uygun konuşmayı desteklemek amacıyla öğrencilerin yanıtları öğretmen tarafından doğru dil yapısıyla tekrar ettirilir; eksik ya da hatalı yanıtlar düzeltici geri bildirimle yapılandırılır. Bu süreçte öğrencilerin olayları kendi cümleleriyle anlatmaları beklenir. Öğrencilerin davranışları gözlem formuyla izlenir; performansları ise ayrıık deneme kayıt formuyla değerlendirilebilir.

İB5.2.

Öğrencilerin iletişim bağlamlarında sohbete katılabilmeleri için aşağıdaki adımları gerçekleştirmeleri beklenir:

- Bire bir sohbete katılır.
- Grup sohbetine katılır.
- Sınıf dışı ortamlarda sohbete katılır.

Yukarıdaki adımların gerçekleştirilebilmesi için aşağıdaki öğrenme-öğretme uygulamaları takip edilir:

Öğrencilerin bire bir, grup içinde ve sınıf dışı ortamlarda sohbet başlatma, sürdürme ve sonlandırma becerilerini geliştirmek amacıyla sohbet içeren video ve görsellerden yararlanılır **(E1.1)**. İzlenen içerikler üzerine bire bir sohbet başlatılarak öğrencilere model olunur; ardından öğrencilerin sohbeti taklit ederek başlatmaları, sürdürmeleri ve sonlandırmaları beklenir.

Öğrenciler öğretmen rehberliğinde gruplara ayrılır ve grup sohbeti etkinlikleriyle ekip çalışması gerçekleştirilir **(SDB2.2)**. Grup çalışmaları sırasında söz hakkı verme, söz kesmeme, etkin dinleme gibi iletişim kurallarına dikkat etmeleri desteklenir **(D14.1)**. Aynı süreçler sınıf dışı ortamlara da taşınarak öğrencilerin etkili iletişim kurallarına uyarak görevlerini zamanında ve eksiksiz yerine getirmeleri sağlanır **(D16.3)**. Sohbet sırasında hem kendisi için hem de sohbete katılan diğer bireylerin kişisel alanlarına saygı gösterir **(D8.1)**. Sohbet sırasında ailesine ve kendisine ait özel bilgileri paylaşmamaya özen gösterir **(D8.4)**.

Süreç boyunca ipuçları aşamalı olarak azaltılır ve iletişim becerileri doğru biçimde sergilenene kadar uygulamalar tekrar edilir. Öğrencilerin izledikleri görsellere benzer bir durumu canlandırarak sohbet başlatmaları, sürdürmeleri ve sonlandırmaları beklenir. Öğrencilere iletişim bağlamında uygun dil kullanarak sohbet edebilme ve sohbete katılabilme becerilerini sergileyebilecekleri drama gibi performans görevleri verilebilir. Süreç; gözlem formu, ayrık deneme kayıt formu, izleme formu gibi araçlarla değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

İçerik farklılaştırmasında bazı öğrencilerden yalnızca adlandırma yapmaları veya görsel seçmeleri gibi temel düzeyde tepkiler beklenirken bazı öğrencilerden görsel ya da hikâyeye ilişkin sorulara yanıt vermeleri, bağlama uygun sorular sormaları ve olayları sırasına göre anlatmaları beklenir. Konular, öğrencilerin ilgisini çekecek görseller, kısa hikâyeler ve günlük yaşam deneyimlerinden seçilerek iletişim kurmaları kolaylaştırılır. İletişim yetersizliği olan öğrenciler için işaret etme, jest-mimik veya sembol kartları gibi alternatif ifade yolları kullanılır.

Süreç farklılaştırmasında iletişim etkinlikleri bireysel, eşli ya da grup düzeyinde kurgulanır. Görsel destek, modelleme, taklit etme gibi yöntemler aracılığıyla öğrenciler sürece aktif olarak dâhil edilir. Sözel ifade becerisi yetersizliği olan öğrencilerin tepkileri öğretmen rehberliğinde şekillenirilirken sözel becerisi gelişmiş öğrencilerden kendiliğinden ifade üretmeleri beklenir. Dil bilgisel yapıların öğretimi sürecinde öğrencilerin düzeylerine uygun sözcükleri tekrarlamaları ve yapılandırılmış cümle kalıplarıyla konuşmaları desteklenir. Gerekli durumlarda öğretmen, görsel veya sözel ipuçları sunarak öğrenciye rehberlik eder.

Ürün farklılaştırmasında öğrencilerin performans düzeylerine göre beklentiler uyarlanır. Sözel ifade becerisi gelişmiş öğrencilerden bağlantılı cümlelerle hikâye anlatımı, olay örgüsü sıralama, soru üretimi gibi çıktılar beklenirken diğer öğrencilerden görsel eşleştirme yapmaları, doğru sembol kartını seçmeleri ya da jest-mimikle yanıt vermeleri beklenir. Böylece her öğrenci, bireysel yeterliliği doğrultusunda değerlendirilir. İfade biçimlerine uygun olarak gözlem formları, kontrol listeleri ve ayrık deneme kayıtları kullanılarak gelişimleri izlenir.

Öğrenme ortamı, bireysel ifadeyi, küçük grup çalışmalarını ve doğal etkileşimleri destekleyecek şekilde düzenlenir. Sınıf içerisinde bire bir sohbet köşesi, grup sohbet alanı ve sembol kartlarının yer aldığı iletişim istasyonu gibi yapılandırılmış alanlar oluşturulur. Öğrencilerin sınıf dışı ortamlarda da sohbet başlatmaları ve sürdürmeleri desteklenerek sosyal etkileşim fırsatları artırılır. Her öğrencinin merakını ortaya koyması, sabırla sürece katılması ve sözel olmayan yollarla da iletişim kurma çabası içinde olması teşvik edilir.

Tüm bu uygulamalar süresince öğretmen; öğrencilerin ifade biçimlerine uygun olumlu geri bildirimlerde bulunur, eksik ya da hatalı ifadeleri modelleme ve ipucu yoluyla düzeltir. Süreç ilerledikçe ipuçları kademeli olarak azaltılır. Öğrencilerin iletişim becerileri, günlük rutinler içinde de gözlemlenerek uygun davranışlar pekiştirilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

EK 1: İLETİŞİM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRENME ÇIKTILARI LİSTESİ

1. TEMA: İLETİŞİME BAŞLIYORUM

- İB1.1.** İletişim bağlamında tepki verebilme
- İB1.2.** Temel iletişim becerilerini kullanabilme
- İB1.3.** İletişim bağlamında taklit edebilme
- İB1.4.** İletişim bağlamında jest kullanabilme
- İB1.5.** İletişim bağlamında rutinlere uyabilme

2. TEMA: DÜNYAYI ANLIYORUM, ANLAMLANDIRIYORUM

- İB2.1.** Vücudunun bölümlerini ve çevresindeki nesne isimlerini ve eylemleri ayırt edebilme
- İB2.2.** Nesneleri, eylemleri sınıflandırabilme ve ilişkilendirebilme

3. TEMA: BEN KİMİM?

- İB3.1.** Sorulduğunda kendini tanıtabilme
- İB3.2.** Tercihlerini belirtebilme
- İB3.3.** Duygu ve düşünceleri ifade edebilme
- İB3.4.** Değişen durumlar doğrultusunda eylemleri düzenleyebilme

4. TEMA: OYUN OYNUYORUM

- İB4.1.** Bağlama uygun oyun oynayabilme
- İB4.2.** Etkileşime dayalı oyun türlerine katılabilme
- İB4.3.** Şarkı veya tekerleme söyleyebilme
- İB4.4.** Drama etkinliğinde rol alabilme

5. TEMA: BİRLİKTE KONUŞALIM

- İB5.1.** İletişim bağlamında uygun dil kullanarak sohbet edebilme
- İB5.2.** İletişim bağlamında sohbeta katılabilme

EK 2: ÖRNEK ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ARAÇLARI

AYRINTILI GÖZLEM FORMU

İletişim Bağlamında Taklit Edebilme

Form, öğrencinin nesneli, motor ve sözel taklit becerilerini iletişim bağlamında değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Formda yer alan her bir davranış göstergesi ayrı ayrı gözlemlenir ve uygun şekilde işaretlenir.

Beceriler	Davranış Göstergesi	Bağımsız Yapıyor	Yardımla Yapıyor	Yapamıyor	Gözlem Notu
Nesneli Taklit	Nesneyle yapılan hareketi öğretmenle aynı anda yapar.	☐	☐	☐	
Nesneli Taklit	Öğretmen yaptıktan kısa süre sonra aynıısını tekrar eder.	☐	☐	☐	
Nesneli Taklit	Aynı nesneyi kullanarak gösterilen davranışı tekrar eder.	☐	☐	☐	
Nesneli Taklit	Destekle başlasa da süreci tamamlar.	☐	☐	☐	
Motor Taklit	El çırpma, baş sallama gibi jestleri bire bir taklit eder.	☐	☐	☐	
Motor Taklit	Taklidi gecikmeli olarak gerçekleştirir.	☐	☐	☐	
Motor Taklit	Yüz mimiklerini (gülme, kaş kaldırma) gözlemleyip tekrar eder.	☐	☐	☐	
Motor Taklit	Birden fazla ardışık hareketi doğru sırayla taklit eder.	☐	☐	☐	
Sözel Taklit	Tek sesli (ba, da, ma) sesleri tekrar eder.	☐	☐	☐	
Sözel Taklit	İki heceli ses örüntülerini taklit eder (mama, dede).	☐	☐	☐	
Sözel Taklit	Basit sözcükleri doğru sesletir (al, top).	☐	☐	☐	
Sözel Taklit	Basit yönergeleri tekrar ederek kullanır. (Merhaba! El sallama.)	☐	☐	☐	

GELİŞMİŞ KONTROL LİSTESİ

Temel İletişim Becerileri

Kontrol listesi, öğrencinin temel iletişim becerilerinin ayrıntılı biçimde gözlemlenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Her bir davranış göstergesi için uygun kutucuk işaretlenerek değerlendirme gerçekleştirilir.

Beceriler	Davranış Göstergesi	Bağımsız Yapıyor	Yardımla Yapıyor	Yapamıyor	Gözlem Notu
Göz teması kurar.	İsmi söylendiğinde öğretmenin gözlerine bakar.	☐	☐	☐	
Göz teması kurar.	Konuşma sırasında göz temasını sürdürülebilir.	☐	☐	☐	
Göz teması kurar.	Etkinlik esnasında karşısındakine kısa süreli de olsa bakar.	☐	☐	☐	
Bakışla ortak dikkat başlatır.	İlgilendiği nesneye bakıp öğretmene yönelir.	☐	☐	☐	
Bakışla ortak dikkat başlatır.	Bir etkinliği işaret ederek başkasının dikkatini çeker.	☐	☐	☐	
Sıra alma	Grup oyununda sırasını bekler.	☐	☐	☐	
Sıra alma	Sırası geldiğinde etkinliğe başlar.	☐	☐	☐	
Konuşan kişiyi dinler.	Sözel uyarı olmadan dinleme pozisyonuna geçer.	☐	☐	☐	
Konuşan kişiyi dinler.	Dinlerken sessiz kalır ve söz kesmez.	☐	☐	☐	
Konuşan kişiye dikkatini yöneltir.	Yüzünü konuşana döner ve odaklanır.	☐	☐	☐	
Talep eder.	İsteklerini sözel veya jest-mimik yoluyla ifade eder.	☐	☐	☐	
Talep eder.	İhtiyacı olduğunda yardım ister.	☐	☐	☐	
Yönergeyi takip eder.	Tek adımlı yönergeyi doğru şekilde yerine getirir.	☐	☐	☐	
Yönergeyi takip eder.	İki adımlı yönergelerde sırayı karıştırmadan uygular.	☐	☐	☐	
Basit sesler üretir.	"ba-ba", "da-da" gibi tekrar eden sesleri çıkarır.	☐	☐	☐	
Basit sesler üretir.	Duyduğu sesleri taklit eder veya cevaben üretir.	☐	☐	☐	
Nesneyi işlevine uygun kullanır.	Nesneyi işlevine uygun kullanır.	☐	☐	☐	

KAYIT FORMU

Çevresinde Yer Alan Nesneleri Tanır/ Tanımlar

Öğrencinin Adı Soyadı:

Gözlem Yapan:

Tarih:

Vücudun Bölümleri

	Gösterir	Söyler
Ağız	☐	☐
Burun	☐	☐
Göz	☐	☐
Kulak	☐	☐

Hayvanlar

	Gösterir	Söyler
Köpek	☐	☐
Kedi	☐	☐
Kuş	☐	☐
Tavuk	☐	☐

Mobilyalar

	Gösterir	Söyler
Koltuk	☐	☐
Masa	☐	☐
Sandalye	☐	☐
Dolap	☐	☐

Sebzeler

	Gösterir	Söyler
Patates	☐	☐
Soğan	☐	☐
Kabak	☐	☐
Patlıcan	☐	☐

Meyveler

	Gösterir	Söyler
Elma	☐	☐
Armut	☐	☐
Portakal	☐	☐
Muz	☐	☐

OYUN BECERİLERİ DERECELENDİRME ÖLÇEĞİ

Açıklama: Hazırlanan ölçek, öğrencilerin grup oyunlarındaki becerilerini değerlendirmek amacıyla kullanılır. Özellikler ve davranışlar belirlenen ölçütlere göre sıralanır ve her biri 1 ile 5 arasında puanlanır.

Yönergeler: Aşağıda yer alan her bir davranış veya özellik için öğrencinin performansını 1 ile 5 arasında puanlayınız. "1" en düşük, "5" ise en yüksek performansı temsil eder. Puanlama yapılırken öğrencinin grup içindeki etkileşimi ve oyuna katılım düzeyi dikkate alınmalıdır. Değerlendirme, öğrencinin grup oyunlarındaki genel performansı temel alınarak yapılmalıdır. Bu ölçek, öğrencinin grup oyunlarındaki becerilerinin güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerini belirlemenize yardımcı olur.

Davranış/ Özellik	1. Yetersiz	2. Gelişmekte	3. Orta	4. İyi	5. Mükemmel
Oyuna katılım sağlama	Katılım sağlamaz.	Nadiren katılır.	Zaman zaman katılır.	Çoğunlukla katılır.	Her zaman aktif olarak katılır.
İş birliği yapma	İş birliği yapmaz.	Nadiren iş birliği yapar.	Zaman zaman iş birliği yapar.	Çoğunlukla iş birliği yapar.	Her zaman iş birliği içerisinde görevlerini tamamlar.
Yardım isteme	Yardım istemez.	Nadiren yardım ister.	Bazen yardım ister.	Çoğu zaman yardım ister.	Yardıma ihtiyacı olduğunda her zaman yardım ister.
Fikir paylaşımı	Fikirlerini hiç paylaşmaz.	Çok az fikir paylaşır.	Bazı fikirlerini paylaşır.	Çoğu zaman fikirlerini paylaşır.	Her durumda açıkça fikirlerini paylaşır.

PERFORMANS DEĞERLENDİRME FORMU

Bire bir sohbete katılır.

Grup sohbetine katılır.

Sınıf dışı ortamlarda sohbete katılır.

PERFORMANSA DAYALI DEĞERLENDİRME FORMU

Yönerge: Form, öğrencinin farklı iletişim ortamlarında (bire bir, grup ve sınıf dışı) sohbete aktif katılım becerisini değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Değerlendirme sürecinde öğrencinin her bir davranışı şu puan düzeylerine göre işaretlenir:

- 1. Hiç Katılmadı:** Öğrenci ilgili davranışı hiç göstermemiştir.
- 2. Kısmen Katıldı:** Öğrenci davranışı zaman zaman ya da öğretmen yönlendirmesiyle gerçekleştirmiştir.
- 3. Tam Katıldı:** Öğrenci davranışı tutarlı, bağımsız ve istekli biçimde gerçekleştirmiştir.

Her performans göstergesi dikkatle gözlemlenmeli ve uygun kutucuk (□) işaretlenmelidir. "Açıklamalar/Gözlemler" sütununa öğrencinin davranışlarına ilişkin kısa ve anlamlı notlar yazılması, gelişim sürecinin takibi açısından önem taşır. Değerlendirme sonunda alınan toplam puan üzerinden öğrencinin genel düzeyi belirlenebilir. Bu formda alınabilecek en yüksek puan 9'dur.

Öğrencinin Adı Soyadı: _____

Değerlendirme Tarihi: ____ / ____ / ____

Değerlendiren: _____

Performans Göstergesi	Hiç Katılmadı (1)	Kısmen Katıldı (2)	Tam Katıldı (3)	Açıklamalar / Gözlemler
1. Bire bir sohbete katılır.	☐	☐	☐	
– Sohbeti başlatır, sürdürür veya yanıt verir.				
2. Grup sohbetine katılır.	☐	☐	☐	
– Diğer öğrencilerin konuşmalarına uygun yanıt verir.				
– Göz teması kurar, sıra alır, konudan sapmaz.				
3. Sınıf dışı ortamlarda sohbete katılır.	☐	☐	☐	
– Farklı kişilerle ve doğal ortamlarda sohbet eder.				

Toplam Puan: _____ / 9

Genel Gözlem Notu:

8p-9p: Öğrenme çıktıları kazanılmıştır.**7p:** Eksikler tamamlanmalı, öğrenme çıktılarında ihtiyaç duyulan kısımlar tekrar edilmelidir.**5p-6p:** Öğrenme çıktıları baştan tekrar edilmelidir.

